

1206y_Az_Y2017_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1206y Biosferin ekoloji xüsusiyyətləri və mühafizəsi

1 Obyektə təsir edən mühit necə adlanır?

- Sənaye qovşaqları
- ətraf mühit
- İnfrastruktur
- Sosial mühit.
- İqlim mühiti

2 Ətraf mühit nədir?

- Sənaye qovşaqları.
- Obyektə təsir edən mühit.
- İnfrastruktur
- Sosial mühit.
- İqlim mühiti.

3 Noosfera anlayışını elmə gətirənlərdir?

- Nesbit və Eburdin
- döğru cavab yoxdur
- Vernadski və Naumov
- Toyer de Şarden və Lerua
- Odum və Rulye

4 Həyat üçün istifadə olunan, biosferdə dövr edən kimyəvi elementlərin və qeyri-üzvü birləşmələrin hərəkəti adlanır?

- döğru cavab yoxdur
- biogen elementlərin dövretməsi
- birləşmələrin dövr etməsi
- mikroelementlərin dövr etməsi
- geokimyəvi birləşmələrin dövretməsi

5 Biosferdə maddələrin dövretməsi ayrılır?

- döğru cavab yoxdur
- kimyəvi və geokimyəvi
- qeoloji və bioloji
- təbii və antropogen
- biokimyəvi və hidroloji

6 Noosfera termini hansı mənada işlənilir?

- döğru savab yoxdur
- ağıl, düşüncə, idrak
- yaşayış mühiti, məskun sahəsi
- həyat tərzi, əxlaq, mədəniyyət
- dövrənış tərzi, mənəviyyət

7 Biosferin noosferə çevrilməsi təlimini hansı alim irəli sürmüşdü?

- D.P.Marş
- V.I.Vernadski
- fransız alimləri

alman alimləri
A.P.Vinoqradov

8 Paleobiosfer və ya ağ biosfer adlanır?

- hal-hazırda canlıların mövcud olduğu sahə
 - qədimdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahə
- doğru cavab yoxdur
- biosferdə canlıların mövcud olduğu sahə.
fauna və floranın yayıldığı sahə

9 Neobiosfer adlanır?

- canlıların keçmişində mövcud olduğu sahə
 - hazırda canlı orqanizmlərin mövcud olduğu sahə
- doğru cavab yoxdur
- heyvanların mövcud olduğu sahə
bitkilərin mövcud olduğu sahə

10 Biosfer təliminin yaradıcısı kimdir?

- Dokuçayev
 - Vernadski
- İzrael
Naumov
Odum

11 Biosfer anlayışını elmi ədəbiyyata ilk dəfə kim və neçənci ildə gətirmişdir?

- Dokuçayev, 1898-ci ildə
 - Zyuss, 1875-ci ildə
- Lamark, 1870-ci ildə
Vernadski, 1861-ci ildə
Odum, 1860-ci ildə

12 Biosfer nədir?

- heyvanat aləminin mövcud olduğu sahədir
 - canlı orqanizmlərin özünün və izinin olduğu sahədir
- torpaq və atmosferdə canlı aləmin mövcud olduğu sahədir
hidrosferdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahədir
bitki örtüyünün mövcud olduğu sahədir

13 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin nəticələrinin aradan qaldırılması üçün maliyyə mənbələri aşağıdakılardır? 1. Təqsirkar təsərrüfat subyektlərinin vəsaiti, 2.Sığorta ödənişli, 3.vətəndaşların ianələri, 4. pensiya fondunun vəsaitləri, 5.dövlət büdcəsi və fondların vəsaitləri, qrandlar

- 3,4,5
- 2,3,5
- 1,3,5
- 1,2,5
- 2,4,5

14 Ekoloji təhlükəsizlik sahəsində dövlətin vəzifələrinə daxildir? 1. dövlət nəzarəti, 2. dövlət siyasəti, 3.informasiya təminatı və proqnozlaşdırmaq, 4.dövlət standartları və normativlərin tətbiqi, 5. auditin aparılması, 6. beynəlxalq hüququ təminat

- 2,3,4
- 2,3,5

1,2,3

● 1,2,4

4,5,6

15 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi adlanır?

döğru cavab yoxdu

ekoloji durumun sağlamlaşdırılması

ekoloji təhlükəli vəziyyət

● ekoloji təhlükəsizliyin təmini

ekoloji yük

16 Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəsi ilə əvvəl ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyədən və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır?

kataklizm

təhlükəli krizis vəziyyəti

təhlükəli böhran vəziyyəti

● təhlükəli ekoloji vəziyyət

təhlükəli hal

17 İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına, ətraf mühitə antropogen və təbii təsirlər nəticəsində təhlükə yaradan vəziyyətə deyilir?

ekoloji yük

ekoloji böhran

ekoloji təhlükəsizlik

● ekoloji təhlükə

ekoloji qəza

18 İnsanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitə ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır ?

ekoloji krizis

ekoloji vəziyyət

ekoloji təhlükə

● ekoloji təhlükəsizlik

ekoloji fəlakət

19 Ekosistemin inkişaf dinamikası, ekosistemin və ya biosenozun dəyişməsi ilə nəticələnir ki, bu proses adlandırılır?

döğru cavab yoxdur

prodüsent

konsument

● suksessiya

forik

20 Ekosistemdə heyvanlar tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır ?

döğru cavab yoxdur

simbioz və ya fabrik

forik və ya parazitizm

● heterotrof və ya konsument

rəqabət və ya forik

21 Ekosistemdə bitkilər tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır?

- döğru cavab yoxdur
- parazitizm və ya fabrik simbioz və ya forik
- avtotrof və ya produsent
- rəqabət və ya kommensalizm

22 Ekosistemdə «trofik» əlaqə adlanır?

- döğru cavab yoxdur
- müxtəlif məkandan istifadə əlaqəsi
- yalnız bitkilərin məskunlaşdığı ərazi
- eyni məkandan yaşayış üçün istifadə əlaqəsi
- yalnız heyvan növlərinin əlaqəsi

23 Konkret ərazidə bioloji növün sərbəst cütləşib öz sayını tənzim edə bilərək, coğrafi, ekoloji və etoloji sədlər ilə bir-birindən az-çox ayrılan fərdlər qrupuna deyilir?

- biogenoz
- növ
- biotik faktor
- populyasiya
- biosenoz

24 Maddələr və enerji mübadiləsinin qarşılıqlı baş verdiyi, canlı aləmə onların məskunlaşdığı iühit arasında olan birgə fəaliyyət adlanır?

- biotik struktur
- coğrafi mühit
- bioqeoşenologiya
- ekoloji sistem
- təbii mühit

25 Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?

- döğrucavab yoxdur
- mexaniki və üzvü dövretmə
- kimyəvi və fiziki dövretmə
- qazşəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü
- geoloji və fiziki dövretmə

26 Biosferin başlıca xüsusiyyətlərindəndir? 1. mərkəzləşdirilmiş sistem; 2. qapalı sistem; 3. açıq sistem; 4.müxtəliflik; 5.çoxsahəlilik 6. dövrü sistem.

- 4,5,6
- 2,3,5
- 1,3,6
- 1,3,4
- 3,4,5

27 Minimum qanununun əsas mahiyyəti nədir?

- kənd təsərrüfatının ekstensiv inkişafı
- bitkilərin inkişafı üçün mineralların tətbiqi
- bitki və heyvan növlərinin artırılması yolları
- bitkilərin inkişafı elementlərin cüzi miqdarı ilə limitləşdirilir
- heyvandarlığın intensiv inkişafı

28 1840-cı ildə U.Libix tərəfindən hansı qanun irəli sürülmüşdür?

- proporsionallıq qanunu
- planlı inkişaf qanunu
- maksimum qanunu
- minimum qanunu
- səviyyənin bərabərləşdirilməsi qanunu

29 İnsanların istehsalat və məişət fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə edilən təsir necə adlanır?

- sənaye və məişət tullantıları
- ətraf mühitin abiotik faktoru
- ətraf mühitin biotik faktoru
- ətraf mühitin antropogen faktoru
- biosferin dəyişilməsi

30 Birinci dövrü faktorlara daxildir:

- texnogen faktorlar
- atmosferin vəziyyəti
- su hövzələrinin təsiri
- yerin fırlanması, gündəlik işıq dəyişməsi
- sirkulyasiya prosesi

31 Ekoloji faktorlara daxil deyil:

- canlı təbiət faktoru
- biotik
- abiotik
- sistemli əlaqə
- antropogen

32 Ətraf mühitdə hər hansı bir zərərli maddə insana və onun nəslinə birbaşa və ya bilavasitə təsir etdikdə onlarda mənfi dəyişiklər yaratdırsa bu adlanır?

- ekoloji cinayət.
- ekoloji krizis
- ekoloji təhlükə
- buraxılabilən qatılıq həddi
- ekoloji səhv

33 Ekosistemin dinamikı növləridir?

- döğru cavab yoxdur
- təkrar və dəyişkən
- sadə və mürəkkəb
- sutkalıq və dövrü
- istişamətlənmiş və sadə

34 Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır?

- mövsümü dinamika
- dövrü dinamika
- sutkalıq dinamika
- istiqamətlənmiş dinamika
- deyişkən dinamika

35 Enerjinin bir trofiki səviyyədən digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10 % -ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- əlli faiz qaydası

- on faiz qaydası
- bir faiz qaydası
- 100 faiz qaydası
- iyirmi faiz qaydası

36 Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır?

- neytralizm və dayanaqlı
- strukturlu və proporsional
- dominant və edifikator
- döğru cavab yoxdur
- kommensalizm və konsument

37 Ekosistemi təşkil edən bloklar aşağıdakılardır?

- döğru cavab yoxdu
- təbii və antropogen
- produsent və dayanaqlı
- redusent və dövrü
- biosenoz və biotop

38 Ekoloji sistemlər yaranma səbəblərinə görə bölünür?

- süni və mədəni
- təbii və antropogen
- döğru cavab yoxdur
- uzunömürlü və dayanıqlı
- davamlı və dəyişkən

39 Populyasiyanın əsas xüsusiyyətlərindən biridir?

- döğru cavab yoxdur
- populyasiyanın inkişafının iqlim şəraitindən asılılığı
- populyasiyanın modifikasiya olması və ya dəyişməsi
- uzunömürlü populyasiya olması
- fərdlərin sayının dinamikası və tənzimlənmə mexanizmi

40 Ekoloqiyada elementar vahid nədir?

- döğru cavab yoxdur
- biokütlədir
- fərdin populyasiyasıdır
- həyat dalğasıdır
- biotik birlikdir

41 Ekosistemdə azotun mənbəyi aşağıdakılardır?

- döğru cavab yoxdur
- atmosfer və üzvi maddələrin çürüməsi
- hidrosfer və bakteriyalar
- bitki və heyvanat aləmi
- litosfer və dünya okeanı

42 Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO₂ və H₂O yaradır. Bu proses necə adlanır ?

- nəfəsalma
- birləşmə
- ayrılma

nəfəsvermə
tənəffüs

43 Ekosistemdə oksigenin dövrünü əlaqələndirir?

- fotosintez və tənəffüslə
- kimyəvi birləşmələrin xarakteri ilə
- doğru cavab yoxdur
- ozon və hidrogenlə
- atmosfer və hidrosferlə

44 Biosferdə maddələrin dövretməsi xarakterizə olunur?

- dövr bucağı və məsafəsi ilə
- döğru cavab yoxdur
- dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- dövretmə elementləri və birləşmələri ilə
- dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə

45 Biosferin özünü tənzimləmə xüsusiyyəti adlanır?

- neostazm
- antrorostazm
- biostazm
- homeostazm
- döğru cavab yoxdur

46 Tolerant qanunu nə vaxt və kim tərəfindən irəli sürülmüşdür?

- 1980-ci ildə A.Monçadski
- 1910-cu ildə V.Şelferd
- 1967-ci ildə K.Mrakov
- 1958-ci ildə V.Pimental
- 1840-cı ildə U.Libex

47 Orqanizmlərin birinin digərinin həyat fəaliyyətinə təsiri hansı faktordur?

- xarici mühitə alışma faktoru
- mühitin abiotik faktoru
- ətraf mühitin biotik faktoru
- antropogen faktoru
- faktor deyil

48 İonlaşdırıcı şüaların mənbəyi nədir?

- günəşdən gələn istilik
- radioaktiv maddələr və kosmik şüalar
- ətraf mühitin temperaturu
- mənbəyi məlum deyil
- üzvi maddələrin dövriyyəsi

49 İkinci dövrü faktorlara daxildir:

- cansız təbiət faktoru
- temperatur, nəmlik, atmosfer çöküntüləri
- orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- cəmiyyətlə təbiətin münasibəti
- çirklənmə əmsalı

50 Ekoloji faktor nəyə deyilir?

- canlı orqanizmlərə təsir edən hər hansı bir mühit biosferin vəziyyəti istehsala təsir göstərən amillər canlı orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi ətraf mühitin çirklənməsi.

51 Biosferde maddələrin dövretməsi xarakterizə olunur?

- döğru cavab yoxdur dövr bucağı və məsafəsi ilə dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə
- dövretmə surəti və dövr vaxtı ilə dövretmə elementləri və birləşmələri ilə

52 Ən böyük və davamlı ekosistem?

- coğrafi mühitdir atmosferdir geosferdir
- biosferdir hidrosferdir

53 Atmosfer,yerüstü sular,okeanlar,dənizlər,yeraltı sular,kriosfera nəyə aid edilir?

- atmosfer, yeraltı sular. okeanlar və dənizlər. yerüstü sular, okeanlar
- monitorinqin obyektinə atmosfer, kriosfera

54 Təbii və antropogen təsirdən ətraf mühitdə baş vermiş dəyişikliklərə nəzarət nə adlanır?

- fiziki monitorinqidir. qısa müddətli monitorinqidir. qlobal monitorinqidir
- biosferin kompleks monitorinqi biosferin kompleks monitorinqidir.

55 Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil?

- döğru cavab yoxdur trofik faktordur məkan faktorudur
- zaman faktorudur dövrü sistem faktorudur

56 Təbiətlə cəmiyyət arasında əlaqənin 1-ci mərhələsi hansıdır?

- Əmək ehtiyatlarının mövcudluğu. Çay şəbəkəsi. İqlim göstəriciləri.
- Təbii ehtiyatların hasilatı. Təbii ehtiyatların emalı.

57 Ən böyük və davamlı ekosistem?

coğrafi mühitdir

atmosferdir
geosferdir
● biosferdir
hidrosferdir

58 Ekosistem anlayışını ilk dəfə kim təklif etmişdir?

L.Libix
C.Xarçinski
K.Uatt
● A.Tensli
Y.Odum

59 Ekologiyanın əsas funksional vahidi adlanır?

populyasiya
biosenoz
ekotop
● ekosistem
biosfer

60 Ekosistemdə fosforun əsas mənbəyi hesab olunur?

torpağın humus qatı
kimyəvi süxurlar
metomorfik süxurlar
● dağ süxurları və digər çöküntülər
dəniz və çay suları

61 Karbon qazının atmosferə normadan artıq atılması səbəb olur?

döğru cavab yoxdur
dövretmə sisteminin pozulmasına
oksigen miqdarının azalmasına
● «pamik» efektinin yaranmasına
qlobal soyuqlaşmaya

62 Yer üzərində abiotik faktorlardan olan günəş şüasının əhəmiyyətinə aiddir:

əhəmiyyəti yoxdur
elmin inkişafını təmin edir
təbiətin proseslərinə mane olur
● fotosintez prosesini yaradır
istilik enerjisi mənbəyi deyil

63 İctimai fəaliyyət zonasına daxil deyil:

maliyyə iş mərkəzləri
təhsil
ticarət
● kənd təsərrüfatı
elmi-tədqiqat

64 Şəhər tikintilərinin aparılması zamanı məhdudlaşdırılan sahələrə aid deyil:

mürəkkəb təbii iqlim şəraiti sahələri
xüsusi təbii qoruy sahələri
mədəni abidələr,şəhərətərafı qoruy zonaları
● əhalinin yaşayış yerləri

ekoloji təhlükəli zonalar

65 Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

təbii şəraitə uyğun

istehsalın həcminə görə

əhalinin sayına uyğun

- mövcud qanunvericilik əsasında şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında

66 Aşağıdakılardan hansı avtomobil nəqliyyatının atmosferi çirklənməsini azaltmaq məqsədi daşıyır?

əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.

dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin benzin mühərrikli avtomobillərlə əvəz edilməsi

nəqliyyat vasitələrinin sayının azaldılması

- şəhərlərdə piyada zonaları yaratmaq , nəqliyyat vasitələrinin buraya daxil olmasını qadağan etmək, elektromobillərin sayını çoxaltmaq yeraltı nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi

67 Dünya üzrə şəhər əhalisinin ümumi artımının neçə faizi İEOÖ-in payına düşür?

0.3

0.6

0.5

- 0.8

0.2

68 Urbanizasiya prosesi əhali məskunlaşmasına necə təsir edir?

iqlimə müsbət təsir edir

kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalını artırır

işçi qüvvəsini azaldır

- həyat tərzini formalaşdırır xəstəliklərin yayılmasına mənfi təsir edir

69 Əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

ekoloji

xammal

ərzaq

- təhsil

enerji

70 Bizim eramın əvvəlində dünya əhalisinin sayı nə qədər olmuşdur ?

150 mln.nəfər

85mln.nəfər

100 mln. nəfər

- 175 mln.nəfər

200 mln. nəfər

71 Antropogen təsirlər ətraf mühitə hansı təsirlərdən qüvvətlənmişdir?

elmin inkişafından

istehlakın çoxalmasından

əhalinin artmasından

- ETT nəqliyyatlarının tətbiqindən ərazilərin daha çox mənimsənilməsindən

72 Fotokimyəvi smogun yaranma səbəbi nədir?

fotokimyəvi smog əmələ gəlmir
zərərli maddələrin konsentrasiyasından
bərk maddələrlə kristalların qarşılıqlı təsiri

- kimyəvi reaksiya ilə havanın təkrar çirklənməsi
nəqliyyat vasitələrinin təsirindən

73 Alyaska smogunun yaranma səbəbi nədir?

atmosferdə müxtəlif qazların qarışığından
ətraf mühitə antropogen təsirlərdən
sənaye müəssisələrinin qəzaya uğramasından

- havanın mənfi temperaturu ilə günəş radiasiyasının təsirindən
təmərküzləşmə prosesinin aktivliyindən

74 London smogu hansı prosesdən yaranır?

ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
insan fəaliyyətindən
atmosferdə müxtəlif maddələrin qarışığından

- toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
elmi-texniki tərəqqinin nəliyyətlərindən

75 Şəhər əhatəsində göstərilən zonaların yerləşdirilməsi hansı təşkilatlar tərəfindən müəyyən edilir?

maliyyə orqanları
dövlət icra komitələri
nazirliklər

- respublika icra və yerli idarəetmə orqanları
kənullü əhali qurumları

76 İstehsalat zonaları zonasına aid deyil:

mühəndis
nəqliyyat
kommunal

- təhsil
sanitar qoruyucu

77 Ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşür?

60-70%
20-25%
10-20%

- 40-50%

30-35%

78 Məişət tullantıları obyektləri hansı zonaya aid edilir?

yaşayış zonalarına
istirahət zonasına

- xüsusi təyinat zonasına
istehsalat zonalarına
ictimai fəaliyyət zonasına

79 Şəhərlərin inkişafı ilə əlaqədar yaranan problemlərə aid deyil

təbii mühitin pisləşməsi
sosial səviyyənin pisləşməsi
işlə təminat

- ərzaqla təminat
ətraf mühitə antropogen təsir

80 Məişət tullantıları obyektləri hansı zonaya aid edilir?

- istehsalat zonalarına
- ictimai fəaliyyət zonasına
- istirahət zonasına
- xüsusi təyinat zonasına
- yaşayış zonalarına

81 Urbanizasiya prosesi ilə demoqrafik artım arasında mütənasiblik necədir?

- əhalinin mütləq artımı zəifdir
- demoqrafik artım yüksəkdir
- urbanizasiya nisbətən zəifdir
- urbanizasiya sürətlə inkişaf edir
- əhalinin təbii artımı

82 Əhalinin şəhərlərdə məskunlaşması nə adlanır?

- yalançı urbanizasiya
- miqrasiya
- aqlomerasiya
- urbanizasiya
- meqalopolis

83 2000ci ildə Berlində keçirilmiş “Urban-XXI” beynəlxalq konfransda proqnozlaşdırılmışdır:

- əhalinin təhsil problemi
- əhalinin sayının azalması
- əhalinin çox hissəsinin aqlomerasiyalarda cəmlənəcəyi
- əhalinin çox hissəsinin şəhərlərdə yaşayacağı
- əhalinin sağlamlıq problemi

84 Əhalinin sayının dəyişməsinə təsir edən amillərdən hesab olunur:

- əhalinin istehlakçı olması
- şəhər,kənd əhalisinin nisbəti
- qadın,kişi nisbəti
- müharibələr,aclıq epidemiyaları və s.
- əmək ehtiyatlarının dəyişməsi

85 Urbanizasiya səviyyəsi aşağı olan regionlardan şəhər əhalisi 20%-dən az olanları harada yerləşir?

- Cənub-Şərqi Asiyada
- Latın Amerikasında
- Asiyada
- Afrikada
- Avropada

86 Dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə inkişaf edir?

- nəhəng şəhərlər
- kiçik şəhərlər
- aqlomerasiyalar
- meqalopolislər
- iri şəhərlər

87 Bir və ya bir neçə mərkəzi şəhərin ətrafında kiçik qəsəbələrin yerləşməsi nə adlanır?

geokimyəvi əyalətlər
urbanizasiya
meqalopolis

- aqlomerasiya və ya konurbasiya
miqrasiya mərkəzləri

88 Şəhərlərin özünə məxsus xüsusiyyətinə aid deyil:

suyun dövrəni pozulur
atmosferin şəffaflığı aşağı olur
biokimyəvi əyalətdir

- su təminatı yüksəkdir
hava normadan artıq qızır

89 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi nə ilə əlaqədardır?

elmi səviyyənin
əhalinin miqrasiyası
əhalinin təbii artımı

- əhalinin sıxlığı
aqlomerasiyası

90 Bir mln. əhalisi olan şəhərin gündəlik suya tələbatı nə qədər hesablanmışdır?

260 mln.ton
350 mln.ton
300 mln.ton

- 470 mln. ton
600 mln.ton

91 Əhalinin sağlamlıq problemi hansı mahiyyətə malikdir?

dövlət siyasətidir

- global xarakterlidir
ətraf mühitin çirklənməsidir
elmi araşdırmadır
adi problemlər sırasındadır

92 Smoq hadisəsinin çox yarandığı məkan haradır?

səhrələşmə prosesi
kənd təsərrüfatı regionları
yerin üst hissəsi

- şəhər atmosferi
meşə zonası

93 Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf aləmin mühafizəsinin təşkili üçün respublikanın regional siyasətinə daxildir:

cərimələrin ödənilməsi
qazma işlərinin aparılması
yeni hövzələrin mənimsənilməsi

- təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə
ekspertiza işinin təşkili

94 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək
avtomobil yollarının yeniləşdirmək

- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- yanacağın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq

95 Təbiətdən istifadə prosesi harada baş verir? (Çəki: 1)

Nəqliyyatda.
Sənaye sahəsində.
Regionda.

- Ərazidə.
Kənd təsərrüfatında.

96 Cəmiyyət istehsal üçün ilkin xammalı haradan götürür? (Çəki: 1)

tədqiqatlardan
atmosferdən
hidrosferdən

- təbiətdən
elmin fəaliyyətindən

97 Təbiətdə cəmiyyət arasında qarşılıqlı əlaqə necə xarakterizə olunur?

əlaqəsi yoxdur.
istehsalın bazasıdır

- əhalinin rifah halını müəyyən edir
- çoxplanlı və kompleks məsələdir
- istehlakın əsasıdır

98 Sənaye tullantıları ilə torpaq, su və atmosferin çirklənməsi nə ilə nəticələnir? (Çəki: 1)

təbii sərvətlərlə
ETT əhatəli olması ilə
İstehsalın artımı ilə

- istehsalın təbii mühitə təsiri ilə
milli maraqlar ilə

99 Fiziki, kimyəvi, bioloji və radioaktiv çirklənmələr yaranır: (Çəki: 1)

Başqa planetlərdən gəlmələr.
● təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində
Meşələr.
Heyvanlar.
İnsanlar

100 İnsan orqanizminin təbii mühitə çətinliklə adaptasiya olunmasının əsas səbəbi nədir?

təbii mühitə antropogen təsirlər
təbii şəraitin stabilliyi

- təbii sərvətlərin zənginliyi
- təbii ekosistemlərin dəyişməsi
- insan orqanizminin mürəkkəbliyi

101 “Zəif və ciddi” terminləri nəyə aiddir?

Yeni texnologiyanın gətirilməsinə
Lokal inkişafa

- Regional inkişafa davamlı inkişafa Texnikanın tətbiqinə

102 Avtomobillərin havaya buraxdığı tullantılar hansı standartlarla tənzimlənir?

- ABŞ, Avstraliya, Yaponiya. Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya Almaniya, Amerika, Yaponiya
- Avropa , Amerika, Yaponiya Asiya, Avropa, Amerika

103 Davamlı inkişafın göstəricisi: (Çəki: 1)

- Texnikanın tətbiqi. Regional inkişaf.
- Zəif və ciddi. Yeni texnologiyanın gətirilməsi. Lokal inkişaf.

104 Ətraf mühitin çirkləndiyi sahələr : (Çəki: 1)

- dənizlərdə; adalarda kosmosda göllərdə;
- ərazi

105 Ərazidə baş verən proseslər necə adlanır? (Çəki: 1)

- Nəqliyyatdan istifadə. Sənaye sahəsindən istifadə. Ərazidən istifadə.
- təbiətdən istifadə Kənd təsərrüfatından istifadə.

106 Ətraf mühitin çirklənməsi və mühafizəsi harada baş verir? (Çəki: 1)

- adalarda. kosmosda; dənizlərdə;
- konkret ərazidə; göllərdə;

107 Ətraf mühitə antropogen təsir necə baş verir?

- Başqa planetlərdən gəlmələr. Heyvanlar. bitkilər
- İnsanlar. Quşlar.

108 Dünyanın bütün əkin sahələrinin təqribən neçə faizində transgen toxumlar əkilir?

- 50-60% 30-40% 10-15%
- 20-30% 50% çoxu

109 Genetik modifikasiya olunmuş bitki növlərinin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- daha yüksək və aşağı temperatura davamlılıq
- il ərzində bir neçə dəfə məhsul vermək
- yüksək və stabil məhsuldarlıq
- mineral kübrələrdən istifadə etməmək
- ziyanvericilərə qarşı yüksək davamlılıq

110 Dünyanın neçə ölkəsində orqanik(ekoloji təmiz) kənd təsərrüfatı inkişaf etmişdir?

- bütün ölkələr
- 150 ölkəsinə qədər
- 50 ölkəsi
- 100 ölkəsindən çoxu
- 200 ölkəsi

111 Əhalinin ərzaq probleminin həlli hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir?

- ərzağın çoxsahəli olması
- kooperativləşmə prosesinin mövcudluğu
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyi
- aqrar sektorun davamlı inkişafı
- sənaye məhsulu istehsalının inkişafı

112 Şəhər mühitini çirkləndirən mənbələrdən biridir:

- metropolitenlər
- yaşayış massivləri
- yaşılıqlar
- səs-küy
- teleqraf xətləri

113 Zəhərli maddələrin atmosfərə atılmasının səbəblərindən biridir:

- mineral kübrələrdən istifadə
- kənd təsərrüfatının intensivləşməsi
- sənaye məhsullarının təkrar emalı
- ekoloji cəhətdən təhlükəli texnologiyadan istifadə
- əkin sahələrinin azaldılması

114 Şəhərlərdə ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının hesabınadır?

- 40-50%
- 0.9
- 20-20%
- 60-80%
- 35-40%

115 İri şəhərlərdə çirklənmə dərəcəsini artıran səbəblərdən hesab edilir:

- mədəni abidələr
- transmilli otellər
- istirahət zonaları
- nəqliyyat vasitələri
- şosse yolları

116 İri şəhərlərdə əhalinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- təmiz havaya

nəqliyyat vasitələrinə
sənaye məhsullarına

- ərzaq və suya
kommunikasiya xidmətinə

117 Urbanizasiya səviyyəsinə görə dünya ölkələri neçə qrupa bölünür?

- 3 qrupa
6 qrupa
4 qrupa
2 qrupa
5 qrupa

118 Şəhər əhalisinin geokimyəvi strukturu əhaliyə hansı təsiri göstərir?

kommunal təminatına
yaşayış səviyyəsinə
təbii artımına

- yaş göstəricisinə
sağlamlığına

119 Müasir şəhərlər əhali məskəni olmaqla, daha hansı xüsusiyyətə malikdir ?

əhali başqa ölkələrə gedir
kommunal sistem yaradır
sənaye məhsulu istehsalını tənzimləyir

- ətraf mühitə təsir edən sistemdir
əhalinin təbii artımı sürətlənir

120 Urbanizasiyanın tempi hansı qrup ölkələrdə daha sürətlə gedir?

ABŞ, Kanada və Yaponiyada
yeni sənayeləşmiş ölkələrdə
inkişaf etmiş ölkələrdə

- inkişafda olan ölkələrdə
Avropa ölkələrində

121 Urbanizasiya prosesinin intensivlik göstəricilərinə aid deyil:

elmi, maarif
sosial, əhaliyə xidmət
iqtisadi inkişaf

- siyasi
mədəni

122 Əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətdə tənzimlənir?

ölkənin əhaliyə münasibəti ilə
əhalinin elmi səviyyəsi ilə
dövlətin iqtisadi siyasəti ilə

- dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
demoqrafik partlayışda

123 Əhali ilə istehsal arasındakı uyğunluq:

əhali şəbəkəsinin sıxlığıdır
istehsalın əsas fondudur
əhali istehsalın xammalıdır

- məhsuldar qüvvələrin aparıcı sahəsidir

dinamik inkişafdır

124 Azərbaycanın sənaye şəhərlərinin atmosfer hövzəsinin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- e) energetika.
- c) kimya;
- b) əlvan metallurjiya;
- a) dağ-mədən;
- d) yanacaq;

125 Azərbaycanda təsərrüfat sahələri içərisində ətraf mühitə çox təsir göstərən: (Çəki: 1)

- mənzil-kommunal.
- kənd təsərrüfatı;
- nəqliyyat;
- sənaye;
- səhiyyə;

126 Şəhərlərin özünəməxsus xüsusiyyətlərinə aiddir: (Çəki: 1)

- d) ətrafa nisbətən yağıntı az düşür
- b) şəhərlərdə smog hadisəsi baş verir
- a) şəhər mühiti seçilir
- su dövrünə tamamilə pozulmuş olur
- c) şəhərlər az su işlədir

127 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil? (Çəki: 1)

- e) təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- c) antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- b) nəqliyyatın inkişafına nəzarət
- a) Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə
- d) antropogen təsirin qiymətləndirilməsi

128 Əhalinin doğum və ölüm göstəricilərinin fərqi nəyi müəyyən edir?

- nisbi artımını
- əhalinin sıxlığını
- əhalinin miqراسiyasını
- əhalinin dinamikasını
- mütləq artımını

129 Konkret məkanda cansız canlı komponentlərin qarşılıqlı əlaqəsi və təbii-antropogen sistemlərin fəaliyyəti nəticəsində formalaşan sistemlər necə adlanır ?

- Biosistemlər
- Zonallıq strukturu
- Landşaft qurşaqları
- Ekosistemlər
- Tektonik proseslər

130 Təbii suların əsas çirkləndirmə mənbələri hansı istehsal sahələridir?

- Qara və əlvan metallurjiya, kimya, neft, qaz, daş kömür, sellüloz, kağız sənayesi müəssisələri, kənd təsərrüfatı məhsulları emalı və məişət müəssisələri
- Energetika sənayesi
- toxuculuq sənayesi
- Toxuculuq və trikotaj sənayesi
- Yeyinti sənayesi müəssisələri

131 Təbii ehtiyat və şəraitin iqtisadi qiymətləndirilməsinin əsas üsulları:

- məsrəf üsulu
- renta
- alternativ dəyərlər
- potensial ehtiyat
- subyektiv qiymətləndirmə

132 Təbii ehtiyatların təsnifatı nəyə aid edilir?

- Təbii ehtiyatların emalına.
- Çay şəbəkəsi.
- İqlim göstəricilərinə
- təbiətlə cəmiyyət arasında əlaqəyə
- Əmək ehtiyatlarının mövcudluğuna

133 Litosferin qalınlığı qeyri müəyyən hədlərdə dəyişir. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı həqiqətə uyğundur?

- 30-150 km
- 50-100 km
- 50-150 km
- 40-120 km
- 50-200 km

134 Azərbaycan Respublikasında yeganə iqtisadi rayon hansıdır ki, burada yerüstü içməli su mənbəyi yoxdur ?

- Aran rayonu
- Abşeron rayonu
- Gəncə-Qazax
- Şəki-Zaqatala
- Quba-Xaçmaz

135 Çirkab suların mexaniki təmizlənməsi necə aparılır?

- Neytrallaşdırma üsulunun tətbiqi ilə
- Horizontal tutarlarda süzmə ilə
- Hidrosiklonlarda mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə
- Çökdürülmə üsulu ilə
- Şaquli Su çənlərində süzgeclərdən keçirtmə ilə

136 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- Sudan, Yəmən, İsrail
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
- Misirin, Argentinanın, İranın
- Braziliyanın, ABŞ – ın, Kanadanın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın

137 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- Sudan, Yəmən, İsrail
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
- Misirin, Argentinanın, İranın
- Braziliyanın, ABŞ – ın, Kanadanın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın

138 Çirkab suların mexaniki təmizlənməsi necə aparılır?

Horizontal tutarlarda süzmə ilə

Çökdürülmə üsulu ilə

- Hidrosiklonlarda mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə
- Şaquli Su çənlərində süzgəclərdən keçirtmə ilə
- Neytrallaşdırma üsulunun tətbiqi ilə

139 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

400mln.ton

200mln.ton

300mln.ton

- 700mln.ton
- 150 mln.ton

140 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

şimal yarımkürəsində.

- qədim platformanın kənar və daxili əyilmələri sahələrində platformaların qədim kristallik qalxanlarında geosinklinal-orogen qurşaqlarda müxtəlif tektonik zonalarda

141 Mədən sənayesi nəyə deyilir?

coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirklənmiş sferaları.

yerin təkindən çıxarılan mənbələr

- faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar geotermik enerjinin zəif konsentrasiyası

142 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.

- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı sənayenin mineral xammala olan tələbatı xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları

143 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri

- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri.

144 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s. ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s. tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s. istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s. cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.

145 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

15-20 mlrd

40-60 mlrd

30-50 mlrd

25-40 mlrd

- 10 mlrd

146 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələ aiddir?

atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.

bitki və fauna ehtiyatları

- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar

147 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən

- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

148 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.

- Qerasimov İ.P, Sauşkin Y.T., Mints A.M.
Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
Runov T.Q., Boekova İ.N, Nefedoza T.Q.
Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.

149 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

ABŞ – in, Türkiyənin, Kanadanın

- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
Misirin, Argentinanın, İranın
Braziliyanın, ABŞ – in, Kanadanın
Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın

150 Xəzər dənizində su səviyyəsinin dəyişməsində əsas səbəbi hansı amil hesab olunur?

Buxarlanmanın çox olması

- Akademik M.A. Şilovun – geoloji nəzəriyyə amili
Hidroidlim amili
Antropogen amillər
Kosmik amillər

151 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

400mln.ton

200mln.ton

150 mln.ton

300mln.ton

- 700mln.ton

152 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

şimal yarımkürəsində.

platformaların qədim kristallik qalxanlarında

- qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində geosinklinal-orogen qurşaqlarda

müxtəlif tektonik zonalarda

153 Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar
- faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirklənmiş sferaları.
- yerin təkindən çıxarılan mənbələr
- geotermik enerjinin zəif konsentrasiyası

154 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər

155 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s. cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.
- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s. tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s. ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.

156 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

- 10 mlrd
- 25-40 mlrd
- 40-60 mlrd
- 30-50 mlrd
- 15-20 mlrd

157 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar
- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- bitki və fauna ehtiyatları
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar

158 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından
- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

159 Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- 0.015
- 0.03
- 0.023
- 0.011
- 0.008

160 Kadastr qiymətləndirməsi aiddir: (Çəki: 1)

Dəmir filizinə;

Təbii qaza;

Neftə;

- Torpaq, su, meşəyə;
Əlvan metal filizlərinə.

161 Birbaşa istifadə oluna bilən alternativ enerji mənbələri hansılardır?

- yeraltı isti su və ya buxar-su qarışığı.
qaz
neft
uran
dağ süxurlarının daxili istiliyi

162 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- suvarma kanalları boyu yeraltı suyun səviyyəsinin qalxmasına
yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə
suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına
məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.

163 Çirkab suların flotasiya üsulu ilə təmizlənməsi necə həyata keçirilir?

Maşınqayırma sənayesi müəssisələr

- Sudakı çirkəndirici maddələrin suyun səthinə qaldırılması ilə
Sudakı çirkəndirici maddələrin kimyəvi reaksiyalara uğradılması ilə
Çirkab sulardakı çirkəndirici maddələrin suyun dibinə çökdürülməsi ilə
Sudakı çirkəndirici maddələrin pıxtalaşdırılması

164 Çirkab suların mexaniki qarışıqlardan təmizlənməsi necə aparılır?

- suyun çökdürülməsi ilə
Suyun horizontal cənlərdə çökdürülməsi ilə
Suyun süzgəclərdə süzülmesi ilə
Hidrosiklonlarda suyun mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə təmizlənməsi
Suyun radial cənlərdə hərəkət etdirilməsi ilə

165 Çirkab suların mineralaşdırılması nədir?

Çirkab sulardakı mexaniki qarışıqların tam təmizlənməsi

Çirkab suların duzların qismən çıxarılması

Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi

- Təmizlənmiş suların duzların çıxarılması
Çirkab suların duzların həll olunmasını həyata keçirilən

166 Sənayedə ən çox su sərfiyyatı hansı ölkənin payına düşür?

Fransanın

Avstraliyanın

Çin-in

- ABŞ – in
Rusiyanın

167 Dünyada şirin su ehtiyatlarının ən çox hissəsi hansı qitədə yerləşir?

Avstraliyada

Asiyada

Afrikada

- Antraktidada
Avropada

168 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.

xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
sənayenin mineral xammala olan tələbatı

- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı
kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları

169 Dünyanın geoloji kömür ehtiyatı nə qədərdir?

5,2 trln t – 7 trln. T
17,2 trln t – 22 trln. t
10 trln t – 17 trln. t

- 14,8 trln t – 30 trln. t
8 trln t -10 trln. t

170 Mineral reursların istehlakı hər il neçə % artır?

0.04
0.02
0.01
● 0.05
0.03

171 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki deqradasiyası)

- təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)

172 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.
● Qerasimov İ.P, Sauşkin Y.T., Mints A.M.
Runov T.Q., Boekova İ.N, Nefedoza T.Q.

173 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki deqradasiyası)

- təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)

174 MDB ölkələri içərisində uran istehsalı və ixracına görə hansı dövlət fərqlənir?

- Türkmənistan
Belorus
Ukrayna
● RF (Rusiya)

Azərbaycan

175 Uranın potensial ehtiyatı dünya üzrə nə qədərdir?

- 12mln.t
- 6 mln.t
- 4 mln.t
- 10mln.t
- 8mln.t

176 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 50 mlrd t
- 20 mlrd t
- 10 mlrd t
- 30 mlrd t
- 40 mlrd t

177 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- ixtisaslaşdırılmış sahələr
- kommunal-təsərrüfat sahəsini
- doğru cavab yoxdur
- əkin sahələrini
- geoloji-kəşfiyyat sahələrini

178 Nəhəng neft hövzələrinin hər birində neft ehtiyatı nə qədərdir?

- 450 mln. ton
- 80 mln. ton
- 50 mln. ton
- 500 mln. ton
- 100 mln. ton

179 Geoloq alimlərin hesablamalarına görə,neft-qaz yataqları dünyanın neçə mln.kv.km-ni tutur?

- 83mln.kv.km
- 50 mln.kv.km.
- 40 mln kv.km.
- 77mln.kv.km
- 62mln.kv.km

180 İqtisadi resurs nəyə deyilir?

- təbii ehtiyatlardan və enerjidən səmərəli istifadədir.
- məhsulun və enerjinin istehsal üsuludur
- ətraf mühitin keyfiyyət normatividir
- istehsalda bir neçə dəfə şəklini dəyişmiş xammaldır
- tullantıların əmələ gəlməsinin texniki azaldılmasıdır

181 Təbii resursların renta metodu necə aparılır?

- təbii reursların istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə qiymətləndirilir.
- ayrıca təbii resurslardan alınan effektdə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə çəkilən xərclərə görə aparılır
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan xeyirə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vəsaitə görə aparılır

182 İnsanların yaşaması və həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdən biri deyil?

mövcud olan təbii resursların mənimsənilməsi və təkrar su itkisini azaltmaq və suların səmərəli istifadəyə keçmək torpaqlardan səmərəli istifadə və onların təkrar istehsal dövrüyyəsinə qaytarılması

- doğru cavab yoxdur
- respublikada məhv olmaqda olan bitki və heyvan növlərinin qorunması və artırılması

183 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 50 mlrd t
- 20 mlrd t
- 10 mlrd t
- 30 mlrd t
- 40 mlrd t

184 İqlim təsir edir: (Çəki: 1)

- Kənd təsərrüfatının kimyalaşması
- İqtisadi böhran;
- Relyef;
- İstehsalın yerləşməsinə;
- Sənayeləşmə;

185 İstehsalın yerləşməsinə təsir edə bilər: (Çəki: 1)

- Əhalinin sayı.
- Atmosfer təzyiqi;
- Günəş enerjisi;
- Təbii şərait;
- Çay şəbəkəsi;

186 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- ixtisaslaşdırılmış sahələr
- kommunal-təsərrüfat sahəsini
- doğru cavab yoxdur
- əkin sahələrini
- geoloji-kəşfiyyat sahələrini

187 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.
- suvarma kanalları boyu yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına
- suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
- yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə
- torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına

188 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.
- suvarma kanalları boyu yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına
- suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
- yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə
- torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına

189 Təbii ehtiyatların istismarı nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Təmərküzləşmədən
- Dünya okeanının səviyyəsindən;
- istehsalın inkişafından;

Kənd təsərrüfatının inkişafından
Kooperasiyadan

190 Kadastr qiymətləndirilməsi ilə qiymətləndirilmir: (Çəki: 1)

- Meşə;
- Torpaq, su, meşə;
- Torpaq;
- Neft.
- Su;

191 Təbii ehtiyatlar qiymətləndirilir: (Çəki: 1)

- Çirklənmə dərəcəsinə görə.
- Genetik üsulla;
- Qraflar üsulu ilə;
- Alternativ dəyərlər;
- Həcm üsulu;

192 İstehsalın inkişafı asılıdır: (Çəki: 1)

- Kənd təsərrüfatının inkişafından.
- Kooperasiyadan;
- Dünya okeanının səviyyəsindən;
- Təbii ehtiyatlardan;
- Təmərküzləşmədən;

193 Təbii ehtiyatlardan istifadəyə görə ödənişlərin üsullarına aid olmayan hansıdır? (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- Renta
- Məsrəf.
- axtarışlar
- Təkrar istehsal və ya bərpa.

194 Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş növlərinə aid deyil: (Çəki: 1)

- Aksizlərə aid deyil.
- Yerin təkindən istifadəyə görə ödənişlərə aiddir.
- Konkursda iştiraka görə və lisenziya verilməsinə aiddir
- Yerin təkindən istifadəyə görə subsidiyalara aiddir.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə köçürmələrə aiddir.

195 Təbiətdən istifadənin ödənişliliyinin məqsədi: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- Təbiətdən istifadə tədbirlərinin proqnozlaşdırmaq.
- Təbiətdən istiadəni tənzimləmək.
- Təbii resurslardan səmərəli istifadə etmək.
- Təbiətdən istifadəni stimullaşdırmaq.

196 Azərbaycanın illik su ehtiyatları təşkil edir: (Çəki: 1)

- 27 -34 km³.
- 10,3 – 21 km³;
- 21-27 km³;
- 24 -31 km³;
- 20 -30 km³;

197 Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişin növünə daxildir: (Çəki:

- potensial ehtiyatlar
- bitkilərin müxtəlifliyi
- ağacın emalı
- meşə gəlirləri
- iqlim göstəriciləri

198 Yerin təkindən istifadəyə görə ödənişlər ödəniş növünə aiddir?

- Aksizlər.
- Yerin təkindən istifadəyə görə ödənişlər.
- Konkursda iştiraka görə və lisenziya verilməsinə görə haqq.
- ödəniş növünə aid deyil
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə köçürmə

199 Təbii resurslardan səmərəli istifadənin əsas məqsədi nədir? (Çəki:

- Doğru cavab yoxdur
- Təbiətdən istifadə tədbirlərinin proqnozlaşdırmaq
- Təbiətdən istifadəni tənzimləmək
- təbiətdən istifadənin ödənişliliyini müəyyənləşdirmək
- Təbiətdən istifadəni stimullaşdırmaq.

200 Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid deyil: (Çəki: 1)

- Sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Meşə gəlirləri.
- Yerin təkindən istifadəyə görə.
- Tullantıların həcminə görə ödəniş.
- Torpaqdan istifadəyə görə vergi.

201 Sudan istifadəyə görə ödəniş formalarından deyil: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- Sudan istifadəyə görə lisenziya haqqları.
- Su vergisi.
- Sudan istifadə həcminə görə vergilər.
- Su obyektlərin mühafizəsi və bərpasına görə ödəniş.

202 Təbii ehtiyatlardan istifadəyə görə ödənişlərin üsullarından deyil: (Çəki: 1)

- Renta.
- Kəşfiyyat.
- Doğru cavab yoxdur.
- Təkrar istehsal və ya bərpa.
- Məsrəf.

203 Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişlərin növlərindən deyil: (Çəki: 1)

- Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.
- Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.
- Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər.
- Meşə gəlirləri.

204 Ətraf mühitin bu komponentlərinə təsirin qiymətləndirilməsi prosesi aparılmır (Çəki: 1)

əbədi və tarixi abidəlin

- suyun
- Havanın
- ictimaiyyətin
- torpağın

205 Ekoloji qiymətləndirmədə ictimaiyyətin iştirakını vacib sayan hansı təşkilatdır? (Çəki: 1)

- Ətraf mühit üzrə BMT təşkilatı
- YUNESKO
- YUNEP təşkilatı
- BMT – nin Avropa İqtisadi komissiyası
- Avropa İqtisadi Birliyi

206 Ekoloji qiymətləndirmədə iştirak edən tərəflərdən biridir: (Çəki:

- həkimlər
- hüquqi şəxslər
- müəssisələr
- ictimaiyyət
- dünya təşkilatları

207 Ekoloji qiymətləndirmənin sərtlərindən biridir: (Çəki: 1)

- məlumatların toplanması
- layihənin növü və miqyası
- işin yerinə yetirilmə vaxtı
- layihə sonu qərarlar
- qiymətləndirmənin vacibliyi

208 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

209 Kadastr qiymətləndirilməsi ilə qiymətləndirilmir: (Çəki: 1)

- Meşə
- Torpaq,su,meşə
- Torpaq
- Neft.
- dəmir filizi

210 Torpaq,su,meşə hansı üsulla qiymətləndirilir? (Çəki: 1)

- məsrəf
- qraflar
- renta
- kadastr
- alternativ

211 İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillərdən biridir; (Çəki: 1)

- su
- iqlim
- təbii şərait
- relyef

torpaq

212 İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər: (Çəki: 1)

Elmin inkişafı.
Kooperasiya;
İstehsalın təmərküzləşməsi
● təbii şərait
Sistemləşmə

213 İnsanların istifadə etdiyi və edə biləcəyi ehtiyatlar necə adlanır? (Çəki: 1)

Sənaye müəssisələri.
Faydalı qazıntılar
Əmək ehtiyatları
● təbii resurs
Müxtəlif texnoloji avadanlıqlar;

214 Təbii ehtiyatların ekoloji qiymətləndirilməsinə bu kateqoriyalar aiddir: (Çəki: 1)

UNO
İHJ
NBA
● ABC
DES

215 Təbii ehtiyatlar bu üsullarla qiymətləndirilir: (Çəki: 1)

Qraflar üsulu;
Kütlə üsulu.
Ekstrapolyasiya üsulu;
Genetik üsul;
● Məsrəf üsulu;

216 Təbii şərait təsir edir: (Çəki: 1)

Elmin inkişafı.
Kooperasiya;
İstehsalın təmərküzləşməsi;
● İstehsalın yerləşməsi;
Sistemləşmə;

217 İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər: (Çəki: 1)

Kooperasiyaya
Meşələrin inkişafına;
Ərazinin abadlaşmasına;
● relyef;
Elmin inkişafına;

218 Təbii şərait hansı sahədə bilavasitə iştirak edir? (Çəki: 1)

maddi nemətlər
Havanın rütubəti;
İqlim;
● Relyef;
Atmosfer təzyiqi

219 Maddi nemətlər istehsalında nələr iştirak edir? (Çəki: 1)

İstehsalın kooperasiyasında
Emal sahəsinin dərinləşməsi;
Sosial sahələr
● təbii ehtiyatlar
İstehsalın təmərküzləşməsində

220 Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsi nədir? (Çəki: 1)

- elmi əsaslarla yerinə yetirilir
insanların maddi nemətidir
mumi iqtisadi qiymətləndirməlidir
● təsərrüfat əhəmiyyətinin pulla ifadəsidir
dövlət tərəfindən tənzimlənir

221 Relyef təsir edir: (Çəki: 1)

- Kooperasiya.
Meşələrin inkişafı;
Ərazinin abadlaşması;
● İstehsalın yerləşməsi;
Elmin inkişafı;

222 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
100; 150
80; 100
● 250; 200
150; 250

223 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 8000 m³
15.000 m³
10.000 m³
● 20.000 m³
25.000 m³

224 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
xammal və enerji bazası, təbii komponentlər
● coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
aqrroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

225 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
● təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir
təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt

226 Dünya ölkələri arasında daha çox kömür ehtiyatına malikdir ?

Avstraliya, Yaponiya, İslandiya
CAR, Niger, Braziliya
Cənubi Kaliforniya, Meksika və İran körfəzi ölkələri

- MDB ölkələri ,ABŞ,ÇXR
Kanada,Namibiya

227 Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- 85%-dən çox
- 70%-dən çox
- 50%-dən çox
- 90%-dən çox
- 35%-dən çox

228 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 2.0
- 5.0
- 4.0
- 3.0
- 6.0

229 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
- 100; 150
- 80; 100
- 250; 200
- 150; 250

230 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 8000 m³
- 15.000 m³
- 10.000 m³
- 20.000 m³
- 25.000 m³

231 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təkrar emaldan keçən resurslardır
- çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
- tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
- hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
- cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir

232 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
- təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
- bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
- təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt

233 Dünyada suyun əsas istehlakçısı hansı sahədir?

- meşə təsərrüfatları
- məişət təsərrüfatı
- sənaye sahələri
- kənd təsərrüfatı
- mənzil-kommunal təsərrüfatı

234 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
xammal və enerji bazası, təbii komponentlər

- coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

235 Su resurslarının cəmi neçə faizi içmək üçün yararlıdır?

təqribən 5%-i
təqribən 12%-i
təqribən 1%-i

- təqribən 3%-i
təqribən 4%-i

236 Təbii resurslar nəyə deyilir?

cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir.
qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir

237 Suyun orqanoleptik keyfiyyət göstəriciləri hansılardır?

suyun göy rəngdə olması, dadının şit olması
duzluluğu, yaşıl rəngə çalması, iy verməsi
Rəngi, bulanıqlığı, dadı, iyi

- iyi, dadı, rəngi, şəffaflığı
turşuluğu, duzsuzluğu, rənginin bulanıq olması

238 Dünyada şirin suyun ən çox işləndiyi sahə hansıdır?

yaşıllaşdırma sahələri
Kommunal və məişət sahələri
sənaye sahələr

- kənd təsərrüfatında suvarma
Elektrik enerjisi istehsalı sahələri

239 Kənd təsərrüfatında suvarma suyundan qeyri-səmərəli istifadənin əsas səbəbidir:

suyun istifadəçilər arasında qeyri-bərabər bölüşdürülməsi
suvarma sistemlərində baş verən su itkiləri
suvarma sistemlərini lazımi səviyyədə olmaması

- sudan istifadə qiymətlərinin onun sosial qiymətindən çox aşağı olması
suvarma sistemlərinin təmiri üçün maliyyə vəsaitinin olmaması

240 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq neçə iqlim tipi formalaşmışdır?

3 iqlim tipi
6 iqlim tipi
3 iqlim tipi

- 9 iqlim tipi
11 iqlim tipi

241 Aşağıda göstərilən təbii qoruq sahələrindən hansılar milli park statusu almışdır ?

Lənkəran, Astara

- Şahdağ, Ordubad
Bəsitçay, Şahdağ
Nabran, Qobustan
Nabran, Batabat

242 Qoruqların əsas vəzifəsini göstərin:

düzgün cavab yoxdur
təsərrüfat fəaliyyətini inkişaf etdirmək
Ərazilərdəki təbii kompleksləri qismən mühafizə etmək

- Ərazilərdəki təbii kompleksləri qoruyub ilkin təbii halında saxlamaq
yalnız təbiət abidələrini mühafizə etmək

243 Bərk tullantı maddələri, o çümlədən xammal faydalı qazıntılar vasitəsi ilə çirklənən regionlar hansılardır?

Kiçik Qafqazın dağ-ətəyi rayonları
Böyük Qafqazın cənubu və Kür-Araz ovalığı
Talış dağları və Naxçıvanın ortadağlığı

- Böyük Qafqazın şimal-şərqi və Abşeron yarımadası
Naxçıvanın yüksəkdağlığı və Şamur-Dəvəçi ovalığı

244 Yer səthində yayılmış faktik və potensial səhrələrin ümumi sahəsi nə qədərdir?

35 mln km²
6 mln km² \
78 mln km²
● 40 mln km²
9 mln km²

245 Eroziya və deqradasiya prosesinin güclənməsində hansı proses rol oynayır?

Yamacların dik və qayalıq olması
Orta illik temperaturun normadan yüksək olması
İntensiv yağıntıların miqdarının çoxluğu

- Meşəsizləşdirilmiş ərazilərdə intensiv əkinçiliyin inkişafı
Tektonik proseslərin aktivliyi

246 Aşağıdakı elmi yeniliklərdən hansı Həsənbəy Zərdabiyə məxsusdur?

Onun fikrincə torpaq təbii törəmədir
O torpaq əmələgətirən amillərə insan fəaliyyətini də daxil etmişdir
1884-cü ildə ilk dəfə olaraq əsas 5 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: torpaqəmələgətirən suxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyet ərazinin geoloji yaşı.

- 1875-1876-cı illərdə ilk dəfə olaraq öz əsərlərində əsas 4 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: ona süxur, bitki və canlı orqanizmlər, iqlim və insanın təsərrüfat fəaliyyəti
Onun fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır: torpaqəmələgətirən suxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef və zaman

247 AR-nin MM-i tərəfindən qəbul olunmuş yeni torpaq qanununa görə (1991-ci il) ümumi torpaq fondunun (8,6 min ha-dır) neçə faizi bələdiyyə mülkiyyətinə aiddir?

31,4%-ni
11,4%-ni
21,4%-ni
● 41,4%-ni
9,4%-ni

248 Aşağıdakılardan hansı neft hasilatı rayonlarında biki örtüyünə təsir faktorları hesab edilir?

- xam neft, məişət tullantıları
- minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları
- xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları

249 Şoran torpaqlara yarımsəhra və səhra zonalarında rast gəlinir. Azərbaycanda belə torpaqlar neçə min ha ərazini əhatə edir?

- 166 min ha ərazini
- 100 min ha ərazini
- 10 min ha ərazini
- 186 min ha ərazini
- 156 min ha ərazini

250 Litosferi ən çox hansı sənaye tullantıları çirkləndirir?

- məişət sənaye tullantıları
- avtomobil sənayesi tullantıları
- neft sənayesi tullantıları
- dağ mədən və dağ kimya sənayesi tullantıları
- İES-nin tullantıları

251 Torpağın çirklənmə dərəcəsinə görə təsnifatı kimyəvi maddələrin buraxılabilən miqdarına və onların tonunun çirklənməsinə görə aparılır. Torpaq çirklənmə dərəcəsinə görə neçə qrupa bölünür?

- bölünmür
- beş qrupa
- iki qrupa
- üç qrupa
- altı qrupa

252 Torpağın bərpaı üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- 2000-4000 il
- 50-80 il
- 5-10 il
- 300-1000
- 150-500 il

253 Təbii otlaq və çəmənlik sahələrinə görə hansı ölkə üstünlük təşkil edir?

- Avstraliya
- Hindistan
- ABŞ
- Misir
- ÇXR

254 Hansı ölkələr daha çox becərilən torpaq sahələrinə malikdir?

- Fransa,Norveç,Sinqapur,belçika və s.
- Avstraliya,Türkmənistan,Anqola
- Afrika,Braziliya,Yaponiya,Qatar
- ABŞ,Hindistan,RF,ÇXR,Kanada və s.
- Niderland,Monqolustan,Misir,Əlcəzair

255 Becərilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

0.1

0.08

0.07

● 0.11

0.09

256 Mineral güübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

torpağın mexaniki tərkibini pozur, qida elementlərinin balansını pozulur

mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur

torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir

● torpağın deqradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitliklə əvəz olunur.

torpağın strukturunu pisləşdirir

257 Aşağıdakı prestisidlərdən hansı zərərli həşəratları məhv etmək üçün istifadə edilir?

gerbesidlər

rodentisidlər

nematosidlər

● insektisidlər

funqisidlər

258 DDT-nin suda yarım parçalanma müddəti neçə ildir?

on beş ildir

beş ildir

üç ildir

● on ildir

yeddi ildir

259 Aşağıdakı üzvi maddələrdən hansı pestisid deyil?

nematosidlər

funqisidlər

insektisidlər

● Azot

gerbesidlər

260 Azərbaycan Respublikasının torpaq fondunun təxminən neçə faizi kənd təsərrüfatı üçün

30%-i k/t üçün yararlıdır

● 39%-i k/t üçün yararlıdır

49%-i k/t üçün yararlıdır

10 %-i k/t üçün yararlıdır

20%-i k/t üçün yararlıdır

261 Hazırda Azərbaycanda adambaşına neçə ha yararlı torpaq sahəsi düşür?

0,5 ha yararlı torpaq sahəsi

0,3 ha yararlı torpaq sahəsi

0,2 ha yararlı torpaq sahəsi

0,1 ha yararlı torpaq sahəsi

● 0,6 ha yararlı torpaq sahəsi

262 Hazırda Azərbaycanda adambaşına neçə ha. əkin sahəsi düşür?

3,5 ha əkin sahəsi düşür

0,1 ha əkin sahəsi düşür

2,0 ha əkin sahəsi düşür

0,5ha əkin sahəsi düşür

- 0,2 ha əkin sahəsi düşür

263 Yuvarlaqlaşdırılmış məlumatlara görə qurunun neçə faizini yararsız torpaqlar təşkil edir?

- 10%-ni
- 20%-ni
- 30%-ni
- 40%-ni
- 15%-ni

264 Torpaqşünaslıq elminin banisi kimdir ?

- Həsənbəy Zərdabi
- E.Hekkel
- N.N.Dokuçayev
- C.Darvin
- V.R.Vilyams

265 Azərbaycanda neçə palçıq vulkanı təbiət abidəsi statusu almışdır?

- 23.0
- 21.0
- 22.0
- 30.0
- 20.0

266 Ali bitkilərin torpaqməhləgəlmədə rolu kim tərəfindən aşkara çıxarılmışdır?

- V.R.Vilyams tərəfindən
- Y.N.Mişuistin tərəfindən
- H.Zərdabi tərəfindən
- E.Hekkel tərəfindən
- Y.İ.Vernadski tərəfindən

267 Azərbaycan Respublikasında əkin sahələri neçə min ha sahə tutur?

- 1654 ha sahə tutur
- 1254 ha sahə tutur
- 1354 ha sahə tutur
- 1454 ha sahə tutur
- 1754 ha sahə tutur

268 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 0.2
- 0.07
- 0.3
- 0.21
- 0.08

269 Hansı tükənməz enerji ehtiyatlarına malik olan Dünya okeanı sularını çirkləndirən mənbələrə aid deyil ?

- radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- konteynerlərdə radioaktiv tullantıların atılması
- konteynerlərin zədələnməsindən baş verən çirklənmələr
- radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- balıqlar üçün yem məhsullarının çoxalması

270 Azərbaycanda olan torpaq fondu 8641.5 min hektardır. Onun neçə faizindən istifadə edilir?

- 57%-dən
- 77%-dən
- 20%-dən
- 37%-dən
- 47%-dən

271 Tullantı suları nəyə deyilir?

- qaynar sular,buxar və ya buxar-su qarışığı
- müxtəlif boru birləşmələrindən,siyirtmə və kipgəclərdən sızan su
- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye
- gil,yağlı maddələr,kimyəvi reagentlər,qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- yeraltı təbii istilik mənbələri

272 Səhralar sünyanın neçə mln. kv.km. sahəsini tutur?

- 25 mln. km²
- 6mln.kv.km
- 5mln.kv.km
- 8mln.kv.km
- 7mln.kv.km

273 Dünya torpaq fondunun ümumi sahəsini göstərin:

- 14,9 mlrd.ha
- 12,3mlrd.ha
- 20 mlrd.ha
- 17,1 mlrd.ha
- 15,1mlrd.ha

274 Su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılması müəssisənin ekoloji fondundan hansı vəsaiti tələb edir?

- vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına
- başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.
- təbiəti mühafizə işlərinə
- bu sahəyə ekoloji fondun vəsaiti xərclənmir
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

275 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- təbii
- kimyəvi
- fiziki
- termiki
- mexaniki

276 Qurunun sahəsi buzlaqlarla birlikdə neçə mln. km² təşkil edir?

- 139 mln. km² -dir
- 151 mln. km² -dir
- 109 mln. km² -dir
- 149 mln. km² -dir
- 169 mln. km² -dir

277 Torpağın üst qatında hər hektarda bakteriyaların ümumi kütləsi neçə tona çatır?

- 10-12 tona

- 3-5 tona
- 1-3 tona
- 5-7 tona
- 7-9 tona

278 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaqlarının neçə yarım tipini var?

- 50 yarım tipi var
- 20 yarım tipi var
- 10 yarım tipi var
- 60 yarım tipi var
- 30 yarım tipi var

279 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaq əmələgəlmə formasının neçə tipi var?

- 9 tipi var
- 5 tipi var
- 2 tipi var
- 7 tipi var
- 6 tipi var

280 Aşağıdakı amillərdən hansı torpaq əmələgəlmə prosesində iştirak etmir?

- relyef torpaq əmələgətirən amil kimi
- anna suxur torpaq əmələgətirən amil kimi
- iqlim torpaq əmələgətirən amil kimi
- ozonosferin torpaq əmələgətirən amil kimi
- orqanizmlər torpaq əmələgətirən amil kimi

281 Aşağıdakılardan hansı neft məhsulları ilə çirklənmənin xarakterik əlamətləri əks etdirir?

- sürətli buxarlandırma qabiliyyətinin olması, toksiki maddələrlə zəngin olması, yanacaq kimi istifadə olunması, suyun keyfiyyətini pisləşdirməsi, oksigen rejiminə mənfi təsir göstərməsi, suyun üst qatlarının atmosferlə balanslaşdırılmış əlaqəsini pozması
- neftin hasilatı, nəqli, emalı
- ətraf mühitin komponentlərini çirkləndirməsi, bütün akvatoriyada səpələnməsi, dib çöküntülərində toplanması torpaqda oksigen rejimini pozması, suyun transpirasiyasını çətinləşdirir

282 Aşağıdakılardan hansı dağ-mədən sənayesinin ətraf mühitdə yaratdığı problemlərə aid deyil?

- atmosfer havasının səth sularının, yeraltı sularını çirklənməsi, tektonik rejimin pozulması
- təbii-texniki şəraitin hidroloji rejimin pozulması
- tədrici landşaft dəyişiklikləri, eksogen geoloji proseslərin aktivləşməsi
- relyefdə baş verən morfostruktur dəyişikliklər torpaq və bitki degradasiyası və şirklənməsi

283 Neft hasilatında torpağı çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- şlam, parafin, səthi aktiv maddələr
- parafin, qətran, sirkə
- mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- şlam, gilli məhlul, yuyucu mayelər yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz

284 Səthdəki temperatur fərqləri yerin səthindən 2 m dərinliyə neçə aydan sonra gəlib çatır?

- sutka ərzində
- 4 günə
- 4 saata

- 2 aydan sonra
- 1 aydan sonra

285 Materiklərdə yer qabığının qalınlığı nə qədərdir?

- 70-80 km
- 30-40 km
- 20-30 km
- 35-40 km
- 10-20 km

286 Qorunan ərazilərdə gəzinti qadağan edilən ərazidir;

- təbii-coğrafi obyekt əraziləri
- yasaqlıqlar
- meşə sahələri
- qoruq əraziləri
- flora növlərinin yayıldığı ərazilər

287 Hirkan milli parkı hansı bölgədə yerləşir?

- Cənub bölgəsində
- Gürcüstanla sərhəddə
- Rusiya ilə sərhəddə
- qərbi bölgəsində
- şimal bölgəsində

288 Mühafizə olunan, az pozulmuş təbii kompleksə malik olan, unikal obyektlərdən ibarət və ekoturizmə icazə verilən ərazi və akvatoriyalar adlanır?

- Yasaqlıq
- süni meşələr
- Dendroloji park
- biosfer qoruqları
- Milli Parklar

289 Qarayazı qoruğunda adı "Qırmızı kitab"a düşən heyvan növlərindən deyil:

- dovşan
- Qafqaz su samuru
- hacıleylək
- Qafqaz bağa ilan
- qaranquş

290 Çöl tədqiqatlarının əsas məqsədi:

- Lahiyəni əvvəlcədən planlaşdırmaq
- Qoruğun daxili təsərrüfatının təşkili üçün təkliflər hazırlamaq
- Layihəyə olan tələbatı müəyyən etmək
- Xəritə materialları hazırlamaq.
- Yaradılacaq qoruğun sahəsini və sərhədlərini müəyyənləşdirmək

291 Coğrafi mühit anlayışın ilk dəfə elmə kim gətirmişdir ?

- 1880-ci ildə R.K.Markov
- 1920-ci ildə D.L.Armand
- 1866-ci ildə S.V.Kalesnik
- 1860-cı ildə E.Reklyu
- 1856-cı ildə F.N.Milkov

292 Yer in coğrafi təbəqəsinin inkişafında hansı enerji mənbələri iştirak edir?

- qabarma və çəkilmə
- radioaktiv elementlərinin enerjisi
- Günəşin şüa enerjisi
- daxili və xarici enerji
- nüvə enerjisi

293 Yer kürəsində zonal əlamətlərə malik və ekvator dan doğru dəyişən təbii komponentlər hansılardır?

- meşələr, düzənliklər, göllər
- dənizlər və səhralar, çöllər
- dağlıq ərazilər, çaylar, göllər
- torpaq, bitki örtüyü, canlı orqanizmlər
- bitki örtüyü, yarpaqlar, qobular

294 Landşaft sözü hansı xarici dildən tərcümədə ölkə və torpaq haqqında elm deməkdir?

- rus
- fransız
- ingilis
- alman
- latın

295 Ekoloji iqtisadi sistemlərin hansı tərkib hissələri var? (Çəki: 1)

- Sənaye qovşaqları və iqtisadi rayonlar.
- Sənaye qovşaqları.
- Məhəlli ərazi istehsal kompleksləri.
- Təbii ərazi kompleksləri və ərazi istehsal kompleksləri.
- İqtisadi rayonlar.

296 Üzvi tullantılara aşağıdakılardan hansı aiddir:

- dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantlarının, tikinti materiallarının müəssisələrinin tullantıları
- şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiş fabriklərinin tullantıları
- ət kombinantının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
- ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantının tullantıları
- ağac emalı, şərab, çörək və şörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları

297 Korçay təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
- bitki və heyvanat aləmini artırmaqdır
- dağ landşaftını mühafizə etməkdir
- Bozdağın təbii landşaftını, hefvən növlərini qorumaqdır:
- su mənbələrini mühafizə etməkdir

298 Şahdağ milli parkının yaradılmasında məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
- təbii su mənbələrini mühafizə etməkdir
- yalnız dağ-çəmən landşaftını qorumaqdır
- təbii dağ ekosisteminin qorunması, bərpası, elmi-tədqiqat, monitoring və ekosistemə inkişafıdır
- torpaq eroziyasının qarşısını almaqdır

299 Ağgöl milli parkının yaradılmasının başlıca məqsədi:

- doğru cavab yoxdur

endemik bitki və quş növlərinin mühafizəsi
bataqlıq bitkilərinin artırılması və mühafizəsi

- su quşlarının kütləvi yuvasalma və qışlama yerləri olan su-bataqlıq ekosisteminin mühafizəsi
köçəri quşların yem təchizatı

300 Göy-göldə qorunan endemik ağac növlərindən deyil:

qırmızı lələkli astraqali
Gürcüstan palıdı
ətirli qərənfil

- qaraçöhrə
Trautfeter vələsi

301 Azərbaycanın ilk qoruğu neçənci ildə yaradılmışdır və hansıdır?

1929-cu ildə, Zaqatala
doğru cavab yoxdur
1920-ci ildə Şirvan
1929-cu ildə Qızılağac

- 1925-ci ildə, Göygöl

302 Hirkan milli parkı meşələrində rast gəlinən iynəyarpaqlı ağac:

küknar
qarmaqvari
Eldar şamı

- iynəyarpaqlı qaraçöhrə
Ardıc

303 Qoruqlarda otyeyən dırnaqlı heyvanların çoxalmasının mənfi ekoloji nəticələrinə aid deyil:

Qonşu ərazilərdən qoruğa əlaq otlarının gətirilməsi.
Meşə sahələrinin pisləşməsi.
Biotopların dəgərədasıyası.

- Xəstə və zəif heyvanların ovlanması
Heyvanlar tərəfindən torpaqların korlanması.

304 Mühitin pozulma dərəcəsi necə müəyyən olunur?

doğru cavab yoxdur

tədqiqatlar nəticəsində əldə olunan materiallar təsərrüfatda istehsal sahələri ilə müqayisə olunması nəticəsində
tədqiqatlar nəticəsində əldə olunan materiallar təsərrüfatda istifadə sahələri ilə müqayisə olunmaması nəticəsində

- tədqiqatlar nəticəsində əldə olunan materialların təsərrüfatda istifadə sahələri ilə müqayisə olunmaması
nəticəsində
heç biri düzgün deyil

305 Elm, mədəniyyət və təsərrüfat üçün müstəsna əhəmiyyəti olan dövlət tərəfindən mühafizə edilən ərazilər
və ya akvatoriyalar adlanır

heç biri
yasaqlıqlar
milli park

- qoruq
ovçuluq təsərrüfatı

306 Çöl-tədqiqat mərhələsində hansı işlər görülür?

qoruğun daxili təsərrüfatının təşkili
layihə xəritə materialları hazırlanır.

layihə axtarış partiyasının tərkibi, mütəxəssislər qruppu müəyyənləşdirilir

- təbii şərait öyrənilir, ərazinin maraqlı təbiət obyektlərinə dair materiallar toplanır etalon rolunu oynayan mürəkkəb ekoloji sistemlərin inkişaf qanunauyğunluqları öyrənilir

307 Turizm, rekreasiya, istirahət mərkəzləri xüsusi qorunan ərazilərin hansı xüsusiyyətlərinə aid edilir;

doğru cavab yoxdur

prinsipinə

növünə

- məqsədinə funksiyasına

308 Xüsusi qorunan ərazilərin yaradılmasının məqsədlərinə daxildir:

heyvanat aləminin, qismən də bitgi örtüyünün öyrənilməsi

fauna və ya heyvanat aləminin öyrənilməsi

flora və ya bitgi örtüyünün öyrənilməsi

- yerləşdiyi landşaft zonaları və qoruğu əhatə edən ərazisinin vəziyyəti bitgi örtüyünün, qismən də heyvanat aləminin öyrənilməsi

309 Qoruqlar hansı məqsədlə yaradılır?

ekoloji sistemi dəyişdirmək

radiasiya fonunu azaltmaq

yeni istehsal sahələri yaratmaq

- genetik fondun növlərini mühafizə etmək yaşıllıqları artırmaq

310 Azərbaycanda necə qoruq, necə yasaqlıq var?

8 qoruq, 13 yasaqlıq

20 qoruq, 10 yasaqlıq

10 qoruq, 15 yasaqlıq

- 11 qoruq , 24 yasaqlıq qoruq yoxdur, 20 yasaqlıq

311 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

0.25

0.1

0.08

- 0.2
- 0.15

312 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

ÇXR, Yaponiya, Vyetnam

Zair, Hindistan, Venesuela

Afrika, Nepal, Haiti

- RF, Kanada, ABŞ Fransa, İtaliya, Niderland

313 Aşağıdakılardan hansı neft hasilatı rayonlarında biki örtüyünə təsir faktorları hesab edilir?

xam neft, məişət tullantıları.

minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları

xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları

- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları

314 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 0.2
- 0.08
- 0.1
- 0.15
- 0.25

315 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ÇXR, Yaponiya, Vyetnam.
- Afrika, Nepal, Haiti
- Zair, Hindistan, Venesuela
- RF, Kanada, ABŞ
- Fransa, İtaliya, Niderland

316 Təbiət komplekslərinin və komponentlərinin qorunması, bərpası, ekoloji tarazlığın saxlanılması üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyan ərazilər adlanır?

- nəbatət bağı
- dendroloji park
- yasaqlıq
- milli park
- zoopark

317 Azərbaycanın ən kiçik dövlət təbiət qoruğu:

- Göygöldür
- Bəsitçaydır
- Qarayazıdır
- Abgöldür
- Qaragöldür

318 Qarabağ vulkanik yaylasında yerləşən təbiət qoruğu:

- Korçaydır
- Göygöldür
- Qaragöldür
- Bəsitçaydır
- Qalaaltıdır

319 İşğal altında olan ərazilərdə qalan təbiət qoruqları:

- doğru cavab yoxdur
- Gön-göl və Türyançaydır
- Qaragöl və Bəsitçaydır
- Şahbuz və Qarayazıdır
- Qarayazı və Oğgöldür

320 Bəsitçay təbiət qoruğunda mühafizə olunur:

- Qarmaqvari şam
- şərq çınarı Mənbə:
- ipək akasiyası
- Dəmir ağacı
- Eldar şamı

321 Şahbuz təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

dağ meşə landşaftlarını mühafizə etmək

- arid təbii kompleksləri və oranın fauna və flora növlərini mühafizə etmək:
doğru cavab yoxdur
yarımsəhra bitkilərini mühafizə etmək
Niral və subniral landşaftları mühafizə etmək

322 Göy-göl milli parkında qorunan heyvan növü hansıdır?

- çaqqal və yereşən
pələng və qonur ayı
doğru cavab yoxdur
nəcib maral və cüyür
canavar və porsuq

323 Altıağac milli parkında mühafizə olunur:

- doğru cavab yoxdur
Landşaftların təbii kompleksləri və təbiət abidələri
dağ-bozqır landşaftları
dağ-kserofit formasiyalar və tarixi abidələr
yarımsəhra və quru göl landşaftı

324 Qızılağac təbiət qoruğunda mühafizə edilir:

- doğru cavab yoxdur
suda-quruda yaşayanlar
kəçəri quşlar
çöl heyvanları
balıqlar

325 İlisu təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
təbii dağ-meşə kompleksinin, flora və fauna növlərinin mühafizə və bərpası
dağ-çöl kompleksinin mühafizəsi və bərpası
dağ-çəmən landşaftının mühafizəsi və bərpası
dağ-kserofit bitkilərinin mühafizəsi və bərpası

326 Zaqatala qoruğunun yaradılma məqsədi nədir?

- doğru cavab yoxdur
bitki və heyvanat aləminin mühafizəsi və artırılması
dağ yamaclarını mühafizə etmək
eroziyanın qarşısını almaq
dağ çöllərinin mühafizəsi

327 Zaqatala Təbiət Qoruğunda mühafizə olunur:

- doğru cavab yoxdur
dağ-meşə və dağ-çəmənləri
Dağ-çöl və yarımsəhrələr
quru-çöl və alp çəmənliyi
arid meşə və bozqırlar

328 Qarayazı təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
kəçəri quşların mühafizəsi və artırılmasıdır
yarımsəhra bitkilərini mühafizədir

- tuqay meşələri mühafizə və bərpadır
qış otlaqlarının mühafizəsidir

329 Türyançay təbiət qruğunda mühafizə olunur:

- fısdıq və qızılağac
qaraçöhrə və vələs
palıd və qovaq
- ardıc və saqqız ağacı
söyüd və bigövər

330 Sahdağ milli parkının meşə ekosistemi üçün xarakterikdir:

- dağətəyi bozqırlar
yarımsəhrələr
quru çöllər
- enliyarpaq meşələr
iynəyarpaq meşələr

331 Altıağac milli parkı yaradılmışdır:

- 2010-cu ildə
2007-ci ildə
2005-ci ildə
- 2004-cü ildə
2008-ci ildə

332 Şirvan milli parkının yaradılması məqsədlərindən biridir:

- maralların mühafizəsi
sürünənlərin qorunub artırılması
ekskursiyaların təşkili
- ekoloji tərbiyə və ekoturizmin inkişafı
quşların çoxaldılması

333 Şirvan milli parkında qorunan növlərdəndir:

- doğru cavab yoxdur
qayalıq quşları
kəklik
- su-bataqlıq quşları
çöl quşları

334 Şirvan milli parkında mühafizə olunur:

- dağ keçisi
cüyür
qonur ayı
- ceyran
maral

335 Ağgöl milli parkında adları «Qırmızı kitaba» düşən quş növlərindəndir:

- doğru cavab yoxdur
kəklik və durna
bəzgak və qırqovul
- sultan toyuğu və dəniz qartalı
sığırçın və bildirçin

336 Ağgöl milli parkında adları «Qırmızı kitaba» salınan quş növlərindən deyil:

- turac
- sultan toyuğu
- Qızıl qaz
- qırqovul
- mərmər cürə

337 Göstərilənlərdən hansı qoruqlarda qadağan edilmir?

- Bütövlükdə təbii sərvətlərdən istifadə etmək
- Mal-qaranın otarılması
- Geoloji kəşfiyyat işləri
- Elmi tədqiqat işləri
- Ov etmək

338 Qoruq nəyə deyilir?

- geoloji kəşfiyyat işlərinin aparıldığı ərazi
- müxtəlif təsərrüfat işləri aparılan sahələr
- təbii sərvətlərdən geniş istifadə edilən ərazi
- elm, mədəniyyət və təsərrüfat üçün müstəsna əhəmiyyəti olan, dövlət tərəfindən mühafizə edilən ərazi və akvatoriyalara
- turizm və rekreasiya üçün əvəzolunmaz meşə sahələri

339 Hirkan milli parkının ərazisində olan flora növlərinin miqdarı:

- 3000 növdür
- 1500 növdür
- 1000 növdür
- 2000 növdür
- 2500 növdür

340 Nəbatət bağları və dendroloji parklar xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin hansı xüsusiyyətlərinə Aid edilir:

- doğru cavab yoxdur
- məqsədinə
- prinsipinə
- növünə
- funksiyalarına

341 Təbiət kompleksləri aşağıdakı hansı əhəmiyyəti özündə daşımır?

- mənəvi
- elmi
- mədəni
- estetik
- sağlamlaşdırma

342 Qoruqların əsas vəzifəsi nədir?

- ərazidəki ekosistemin dəyişdirilməsi
- ovçuluq təsərrüfatının inkişafı
- antropogen landşaft yaratmaq
- ərazidəki zənginlikləri qoruyub, ilkin təbii halında saxlamaq
- təsərrüfat işlərinin aparılması

343 Xüsusi mühafizə olunan ərazilərin əhatə dairəsinə daxildir?

su hövzələri
yaşıllıq zonaları
təsərrüfat obyektləri

- zooloji, botaniki, hidroloji, geoloji, meşə, landşaft və torpaq obyektləri
nəslə kəsilməmiş bitgi və heyvan növlərinin yayıldığı yerlər

344 Xüsusi qorunan ərazilər hansı əhəmiyyətə malik təbiət komplekslərindən ibarətdir?

ekoloji, mənəvi, fizioloji
elmi, estetik, texnoloji
elmi-texniki

- ekoloji, elmi, estetik, mədəni
estetik, sağlamlıq, iqtisadi

345 Qoruqların vəzifələrinə daxil deyil:

ərazisindəki zənginliklərin qorunub ilkin təbiət halında saxlanması
təbiət salnaməsinin işlənilib hazırlanması
xüsusi qorunan ərazilərin sahələrinin hərtərəfli öyrənilməsi

- tərkibinə daxil olan komponentlərin qismən öyrənilməsi
hazırlanan təbiət salnaməsinin dövrü olaraq işlənilib təzələnməsi

346 Xüsusi qorunan ərazilərin növlərindən deyil:

Təbiət abidələri
təbiət parkları
Milli Parklar
● süni meşələr
Zooloji parklar

347 Xüsusi qorunan ərazilər aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edilmir:

sağlamlaşdırma
elmi tədqiqat
təbiəti mühafizə

- kənd təsərrüfatının inkişafı
ətraf mühitin monitorinqi

348 Təbii canlı laboratoriya sayılır?

doğru cavab yoxdur
su hövzələri
istənilən ərazilər

- qoruqlar
akvatorialar

349 Qoruqların bitki örtüyünün seyrəldilməsi səbəb olur:

Ovçuluğun inkişafına
Həşəratların rəqabətinə
Qoruqda xəstəliklərin yayılmasına

- Qoruqda yaşayan heyvanların sayının və tərkibinin azalmasına
Vəhşi heyvanların sıxışdırılmasına

350 Qoruqlarda aşağıdakılardan hansı qadağan olunur?

ov etmək
əkin
geoloji kəşfiyyat işləri

- hamısı qadağandır
təbii sərvətlərdən istifadə

351 Qoruq rejiminin pozulmasına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qoruqda elmi tədqiqatların aparılması
xüsusi yoxlama xidmətinin təşkili
qoruq ərazisinin maqistral yollardan uzaq olması
- qanunsuz ov etmə
ətraf mühitin iqlim şəraiti və relyefi

352 Həm səthi, həm də qobu eroziyasına səbəb olmuşdur:

- landşaft
ətraf mühitin iqlim şəraiti
arıçılığın inkişafı
- qoruqda və ya qoruq ətrafı ərazidə mal-qaranın otarılması
relyefi

353 Qoruq ekosisteminə mənfi təsir etmir:

- Kənd təsərrüfatının inkişafı
Maldarlığın inkişafı
Arıçılığın inkişafı
- Rekreasiya əhəmiyyətli ərazilərin mühafizəsi
Əkinçiliyin inkişafı

354 Qoruq ekosisteminə mənfi təsir göstərən amillərdən deyil:

- Antropogen amillər
Maldarlığın inkişafı
Əkinçiliyin inkişafı
- Elmi-tədqiqatlar
Arıçılığın inkişafı

355 Qoruq əraziləri ətrafında əhalinin artması nəticəsində hansı hallar baş verir?

- sel hadisələrinin artmasına səbəb olur
sürüşmə baş verir
zəngin bitki örtüyü əmələ gəlir
- qoruq üçün yad olan növlər oraya daxil olur
səthi eroziyaya səbəb olur

356 Magistral nəqliyyat yollarının qoruq ərazilərinə yaxın çəkilməsi nəyə gətirib çıxarır?

- heyvanların yaşama şəraitinin yaxşılaşmasına
şoranlaşmaya
eroziya proseslərinə
- təbii mühitin çirklənməsinə
bitki növlərinin artmasına

357 Qoruqda mal-qaranın otarılması nəyə səbəb olmur?

- vəhşi heyvanların xəstəliklərə yoluxdurulmasına
torpaq eroziyasına
bitki örtüyünün pozulmasına
- şoranlaşmaya
zəhərli bitki növlərinin yaranmasına

358 Dünyanın ən böyük Milli Parkı hansıdır?

- doğru cavab yoxdur
- Keniya
- Yelloston
- Qrelandiya
- Qızıağac

359 Yaxın gələcəkdə yaradılması planlaşdırılan milli park:

- Lənkəran
- Türyançay
- Qızılqum
- Qızılağac
- Arazboyu

360 Yasaqlıq nəyə deyilir ?

- dövlət nəzarətiləri tərəfindən qorunur
- ərazi mili parklara uyğunlaşır
- bir neçə komponent qorunur
- müəyyən ərazinin hər hansı bir komponenti qorunur
- ancaq əhali tərəfindən qorunur

361 « Qırmızı kitaba» salınmış neçə heyvan növü var ?

- 112 heyvan növü
- 75 heyvan növü
- 50 heyvan növü
- 108 heyvan növü
- 140 heyvan növü

362 « Qırmızı kitaba» salınmış neçə bitki növü var ?

- 111 bitki növü
- 150 bitki növü
- 100 bitki növü
- 140 bitki növü
- 200 bitki növü

363 Eldar şamı təbiət qoruğunda mühafizə olunan əsas ağac növüdür:

- küknar
- ardıc
- qarmaqvari şam
- Eldar şamı
- qaraçöhrə

364 Azərbaycanda neçə palçıq vulkanı təbiət abidəsi statusu almışdır?

- 25.0
- 21.0
- 20.0
- 23.0
- 22.0

365 Azərbaycanda yaradılması planlaşdırılan milli parklardan biridir:

- doğru cavab yoxdur

- Şollar-Samur
- Samur-Dəvəçi
- Samur-Yalama
- Siyəzən-Şabran

366 Şahdağ milli parkı yaradılmışdır:

- 2009-cu ildə
- 2005-ci ildə
- 2003-cü ildə
- 2008-ci ildə
- 2006-cı ildə

367 Şirvan milli park yaradılmışdır:

- 2008-ci ildə
- 2005-ci ildə
- 2003-cü ildə
- 2000-ci ildə
- 2002-ci ildə

368 Zaqatala Dövlət Təbiət qoruğu yaradılmışdır:

- 1925—ci ildə
- 1929-cu ildə
- 1958-ci ildə
- 1955-ci ildə
- 1930-cu ildə

369 Ornitoloji mərkəz hesab olunan milli park hansıdır?

- Sarısugölü
- Qaragöl
- Ağgöl
- Göygöl
- Batabat gölü

370 Turizm məqsədi ilə əsasən hansı xüsusi qorunan ərazilərdən istifadə olunmalıdır?

- hec birindən
- ovculuq təsərrüfatından
- yasaqlıqlardan
- yzçətət başlarından
- Milli parklardan

371 Hirkan milli parkında qorunan ağac növlərindən biridir:

- cökə
- fısdıq
- dəmirağac
- Şərqi çınarı
- daş pəlidi

372 Azərbaycanın ilk milli parklarıdır?

- Hirkan, Abşeron
- Ordubad, Şirvan, Ağgöl
- Altağac, Hirkan
- doğru cavab yoxdur

Şahdağ, Altıağac

373 Qoruqlarda otyeyən dırnaqlı heyvanların artması nəyə səbəb olur?

- qonşu ərazilərdən qoruğa əlaq otlarının gətirilməsinə
- təbii komplekslərin zənginləşməsinə
- biotopların məhvində
- torpaqların eroziyasına
- meşə sahələrinin azalmasına

374 Qoruqlarda ekosistemlərin deqradasiyasına təsir edən amillərdən biridir?

- nəqliyyat
- Hamısı
- sənaye
- nizamlanmayan turizm
- kənd təsərrüfatı

375 Turizm üçün əsasən nədən istifadə olunmalıdır?

- qoruqlardan
- yasaqlıqlardan
- biosfer qoruqlarından .
- süni meşələrdən
- milli parklardan

376 Nizamlanmayan turizm nəyə təsir edir?

- təbiət obyektlərinin bərpasına
- ekosistemlərin deqradasiyasına
- torpaqların rekultivasiyasına
- qoruq rejiminin
- bioloji müxtəlifliyin qorunmasına

377 Qoruqlarda ekosistemlərin deqradasiyasına aid deyil:

- Qoruğa üçün yad növlərin qoruğa daxil olması.
- Yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması.
- Qoruq ərazisində təbii resurslardan istifadə.
- Turizmin inkişafı.
- Elmi tədqiqatlar

378 Layihələşdirilən qoruq ərazisinin fiziki-coğrafi səciyyəsinə aid deyil;

- əkin sahələrinin münbitliyi
- sərhədlər
- iqlim
- hidroqrafika
- relyef

379 Kameral mərhələdə hazırlanır?

- A) xəritə materialları və ya yer quruluşu
- xəritə materialları və ya yer quruluşu, layihə işləri
- yalnız layihə işləri
- yalnız xəritə materialları
- B) layihə işləri

380 Azərbaycanın dağ qoruqları olan Zaqatala, Göy-göl qoruqlarında mal-qaranın otarılması hansı eroziya növünə səbəb olur:

külək eroziyası

- həm səthi, həm də qobu eroziyasına səthi eroziyaya
Heç biri
qobu eroziyasına

381 Qoruq əraziləri ətrafında əhalinin artması aşağıdakılardan nəyə səbəb olur ;

qoruğun sərhədlərinin artmasına, sənaye və kamunal tullantıların azalmasına

- sənaye və kamunal tullantıların artmasına
qoruğun inkişafına
qoruğun sərhədlərinin artmasına
sənaye və kamunal tullantıların azalmasına

382 Qoruqların bitki örtüyünün seyrəldilməsi və məhvi nəyə səbəb olur;

şoranlaşmaya

torpaqların münbitliyinə

ərazinin zənginliyinə

- heyvanların yem tərkibinin azalmasına
su eroziyasına

383 Qoruğa ən çox təsir edən sənaye sahələri:

əkinçilik

meliorativ tədbirlər

kənd və su təsərrüfatı

- kimya, metallurjiya
ovçuluq

384 Bu qoruqlardan hansında mal-qaranın otarılması həm səthi, həm də qobu eroziyasına səbəb olur?

Göy-göl və Qızılağac DTQ ;

Qarayazı və Göy-göl DTQ ;

Zaqatala və Qızılağac DTQ ;

- Zaqatala və Göy-göl DTQ
Qarayazı və Qızılağac DTQ ;

385 Qoruqda və ona yaxın ərazilərdə mal-qaranın otarılması səbəb olur:

arıçılığın inkişafına

torpaq eroziyasının yavaşmasına

meliorativ işlərin ləngiməsinə

- torpaq eroziyasının sürətlənməsinə
faydalı qazıntıların axtarışı və hasilatına

386 Bitki örtüyünün pozulmasına və məhvinə səbəb olur:

Rekreasiya

Kimya sənayesi

Elmi-tədqiqat işləri

- Qoruqda və ona yaxın ərazilərdə mal-qaranın otarılması
Arıçılığın inkişafı

387 Su təsərrüfatı işləri içərisində qoruğa daha çox təsir göstərir:

- meliorativ tədbirlər
arıçılığın inkişafı
energetika
sellüloza-kağız
metallurgiya

388 Qoruğa mənfi təsir edən amillər:

- Təbiəti mühafizə
Abiotik amillər
Biotik amillər
- Antropogen amillər
Biotik və abiotik

389 Dağ qoruqlarını göstərin;

- Qızılağac, Hirkan
Türkəncay
Qarayazı, Hirkan
- Zaqatala, Göygöl.
Ağgöl

390 Qoruğun layihələşdirilməsi neçə mərhələdə həyata keçirilir?

- 6.0
4.0
5.0
- 3.0
2.0

391 Təbii komplekslərin ən yüksək mühafizə formalarından biri hansıdır?

- kurortlar
ekoloji parklar
yasaqlıqlar
- qoruqlar
təbiət abidələri

392 Respublikamızda xüsusi mühafizə olunan ərazilərdən hansı daha tez yaranıb?

- hamısı eynivaxtda yaranıb
yasaqlıqlar
Milli parklar
- qoruqlar
ovçuluq təsərrüfatları

393 Respublikamızda xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərindən hansının sayı digərlərinə nisbətən daha çoxdur;

- doğru cavab yoxdur
Milli parklar
qoruqlar
- yasaqlıqlar
ovçuluq təsərrüfatları

394 Xüsusi qorunan ərazilər hansı məqsədlər üçün istifadə edilmir?

- elmi tədqiqat
təbiəti mühafizə

sağlamlaşdırma

- kommunal-məişət məsələləri
- Turizm və rekreasiya

395 Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin növlərindən biridir:

subalp və alp çəmənlikləri
torpaq obyektləri
meşə landşaftı

- nəbatət bağları
su hövzələri

396 Aşağıdakı elmi yeniliklərdən hansı Həsənbəy Zərdabiyə məxsusdur?

Onun fikrincə torpaq təbii törəmədir

O torpaq əmələgətirən amillərə insan fəaliyyətini də daxil etmişdir

1884-cü ildə ilk dəfə olaraq əsas 5 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyet ərazinin geoloji yaşı.

- 1875-1876-cı illərdə ilk dəfə olaraq öz əsərlərində əsas 4 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: ona süxur, bitki və canlı orqanizmlər, iqlim və insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- Onun fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef və zaman

397 Təbiətin salnaməsini tərtib etmək üçün tələb olunmur:

meşə quruluşu işlərinin materialları
qoruğun ilkin hesabları
Mühafizə işçilərinin gündəlikləri

- qoruğun yerləşdiyi ərazinin torpaq örtüyü haqqında məlumat
yerli ovçuluq təşkilatlarının məlumatları

398 Azərbaycanın səhrələşməyə məruz qalan hansı ərazisində küləyin deflyasiya fəaliyyəti daha güclüdür ?

Kür çayının Azərbaycana daxil olan hissəsi
Gəncəçayın qərb yataq hissəsi
Böyük Qafqazın cənub ətəkləri

- Abşeron yarımadası
Lənkəran ovalığı

399 Xüsusi mühafizə olunan ərazilər hansı əhəmiyyət kəsb etmir:

ekoloji
mədəni
elmi

- düzgün cavab yoxdur
estetik

400 Azərbaycanın yarım səhralarında torpaqların şorlaşmasına əsas səbəb nədir?

ərazidəki torpaqların allüvial, prolüvial gətirmələrdən təşkil olunması
intensiv otarılma və yağıntıların orta illik miqdarının aşağı olması
əkincilikdə əsassən taxıl bitkisinin becərilməsi
Kür çayı və onun qollarının fəsilədən asılı olaraq daşması

- torpaq əmələgətirən süxur və çöküntülərin tərkibindəki duzların çoxluğu, yeraltı suların səthə yaxınlığı

401 Azərbaycanda landşaftın ərazi differensiasiyasının iki əsas növü hansılardır?

şaquli və horizontal
eninə və uzununa
tropik və mülayim

çöl və meşə-çöl

- üfüqi və yüksəklik

402 Landşaft anomaliyasının yaranmasının əsas səbəbi nədir?

- iqlim-ekoloji şəraitin əlverişsizliyi
çay şəbəkəsinin sıxlığı və çay daşqınları
yeraltı suların səthə yaxın olması
yamaclarda eroziya və deqrodasiya proseslərinin çoxluğu
sel və daşqın hadisələrinin intensiv olması

403 Azərbaycan ərazisi landşaftları hansı landşaft sinifinə bölünmüşdür?

dağətəyi ərazilərin landşaft sinifinə

dağlıq ölkə landşaft sinifinə

- düzənlik sahələrin landşaft sinifinə
yarımsəhra landşaftı sinifinə
yüksək dağlıq landşaftı sinifinə

404 Yarımsəhra landşaftları hansı qruplara ayrılır?

ortadağlığın və quru çöllərin yarımsəhraları

- düzənliklərin və alçaqdağlığın yarımsəhraları
yastı tirəli düzənliklərin yarımsəhraları
allüvial-prodüvial və ortadağlığın yarımsəhraları
maili düzənliklərin və yamac yarımsəhraları

405 Azərbaycan ərazisi landşaftları hansı yarımsiniflərə bölünür?

dağlıq və yüksək düzənlik

düzənlik və bataqlıq-laqun

yarımsəhra və çəmən-çöl

ortadağlıq və quru-çöl

- dağlıq və dağarası düzənlik

406 Aran meşələri landşaft kompleksində əsas meşə əmələgətirən növləri hansılardır?

- qovaq, palıd, qaraağac, qızılağac
Xəzər şanağülü, dəmirağac, söyud, fisdıq
yalanqaz, akasya, eldar şamı, küknar
çinar, sarmaşiq, şabalıd yarpaq palıd
dəmirağac, sümşad, çinar, fıstıq

407 Samur-Dəvəçi ovalığında aran meşələri landşaft kompleksində yayılan bitki növləri dinamikasına təsir göstərən amil nədir?

ərazinin dəniz səviyyəsindən aşağı olması

- Xəzər dənizi səviyyəsinin qalxıb-enməsi
şimaldan gələn kontinental hava axının təsiri
seliteb landşaft komplekslərinin sıx yerləşməsi
Böyük Qafqazın şimal-şərqində və Səba düzündə
çay şəbəkəsinin seyrək olması

408 Azərbaycanda step landşaftların yayıldığı əsas sahələr haradadır?

- Kiçik Qafqazın maili düzənliklərində, Yuxarı Mildə
Lənkəran ovalığı, Talış dağları ətəklərində
Bəsitçayın sahilboyu hissələrində, Həkəri düzündə
Arazboyu düzənliklərdə, Zəngəzurun alçaq dağlığında

409 Landşaftların neftlə çirklənməsi və ekoloji tarazlığın pozulması prosesi necə adlanır ?

- texnogen çirklənmə
- radioaktiv çirklənmə
- kimyəvi çirklənmə
- antropogen çirklənmə

410 Naxçıvan İR – da heyvandarlığın intensiv inkişafının mənfi ekoloji nəticələrindəndir:

- torpaq eroziyası
- intensiv sellərin yaranması
- emal müəssisələrinin artması
- bitki örtüyünün növ zənginliyinin artması
- məhsuldarlığın artması

411 İqlim ekoloji şəraitin əlverişsizliyi landşaftda hansı dəyişkənliyi yaradır ?

- differensiasiyanı
- ritmikani
- anomaliyanı
- təkamülü
- dinamikani

412 Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin Abşeron yarımadası ərazisindən keçdiyi sahələr ekoloji cəhətdən necə qiymətləndirilir?

- kənd təsərrüfatına yararlı ərazilən kimi
- 90 % ərazininin neft tullantıları ilə çirklənməsi
- torpaq-meliorativ səhətdən mürəkkəb və çətin obyekt kimi
- Heyvandarlıq təsərrüfatının inkişaf etdirildiyi ərazi kimi
- Təmənilə bütün torpaqlarının rekultivasiya olunduğu ərazi kimi

413 Dağlıq ekosistemlərə antropogen təsirlərin əsas ekoloji nəticələri hansılardır?

- təbii ekosistemlərin şumlanmış sahələr, otlaqlar, təkrar meşəliklər və antropogen modifikasiyalarla əvəz edilməsi
- Kənd əhalisinin işsizlik problemi ilə əlaqədar olaraq şəhərlərə axın etməsi
- Qış otlaqlarının ləğv edilməsi və fermer təsərrüfatlarının azaldılması
- İES-nin inşası və onların tam gücü ilə istifadə edilməsi
- Sənaye əhəmiyyəti olan heyvanların, xüsusilə məməlilərin sayının artırılması

414 Dağ-çəmən landşaftları qurşağı iqlim-ekoloji və torpaq-bitki xüsusiyyətlərinə görə hansı zonalara ayrılır. 1. suval çəmənlikləri 2. çəmən-meşə 3. çəmən-bataqlıq 4. alr çəmənlikləri 5. kserofit çölləri 6. hidromorf komplekslər

- 1,4
- 1,3
- 2,4
- 3,5
- 5,6

415 Step landşaftlarının yayıldığı ərazilərdə iqlim ekoloji şəraitdən asılı olaraq, hansı torpaq tipləri yayılmışdır?

- boz, boz-qonur, şoran və şorakətli
- açıq qəhvəyi, boz, boz-qonur
- meşə-çəmən, qara və qəhvəyi
- açıq və tünd şabalıdı, dağ qara
- qırmızı-qleyli, qara və şabalıdı

416 Düzənliklərin morfogenetik fərqləri eyni iqlim-ekoloji şəraitində yaranmış yarımşəhra landşaftları daxilində hansı kompleksləri əmələ gətirir?

- nival-buzlaq və subnival
- mərz, zonal və intrazonal landşaftlar
- yarım tip, növ, mərz və fasiya
- növ, sinif, dağ-meşə, qobu
- batial, subaktival və surerakval

417 Təbii landşaftların təbii-ekoloji şəraitinin dəyişdirilməsi prosesində iynəyarpaqlı meşələr hansı məqsədlər üçün qırılmışdır?

- otlaq sahələri və fermer təssərrüfatının inkişafı
- yolların çəkilməsi və qəsəbələrin salınması
- əkin sahələrinin genişləndirilməsi
- humuslu qara torpaqların istifadəsi
- sellüloz-kağız və süni liflərin istehsalı

418 Landşaftın strukturunu və inkişafını dəyişdirən hadisələr hansılardır?

- inkişaf
- təkamül
- ritmika
- tskilik
- çoxillik

419 Landşaft tiplərinin formalaşmasında əsas rol oynayan amillər hansılardır?

- düzənlik ərazilər
- relyef və iqlim
- iqlim
- dağlıq ərazilər
- torpaq

420 Landşaftın meydana qəlməsinə və müasir dinamik vəziyyətinin yaranmasına səbəb olan proseslərin cəmi necə adlanır?

- landşaftın proqnozu
- landşaftın ritmikası
- landşaftın təkamülü
- landşaftın qenezisi
- landşaftın dinamikası

421 Landşaftın dəyişməsinə müşahidə edilən hadisələri səciyyələndirən anlayış necə adlanır ?

- landşaftın üfiqi strukturu
- landşaftın dinamikası
- landşaftın təkamülü
- landşaft proqnozu
- landşaftın şaquli strukturu

422 Landşaft sferası nədir?

- quruda və okeanda müşahidə olunan komplekslər
- biosferdə müşahidə edilən kompleks
- litosfer və atmosferdə olan komplekslər
- atmosferdə müşahidə edilən komplekslər

423 Landşaft sferası nədir?

- ozon təbəqəsi
- litosfer və atmosferdə olan komplekslər
- quruda və okeanda müşahidə olunan komplekslər
- atmosferdə müşahidə edilən komplekslər
- biosferdə müşahidə edilən kompleks

424 Landşaft tiplərinin formalaşmasında əsas rol oynayan amillər hansılardır?

- iqlim
- subtropiklər
- relyef və iqlim
- düzənlikərazilər
- dağlıq ərazilər

425 Təbii rekreasiya ərazilərinə nələr aid edilir?

- dəniz,göl sahilləri
- mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- çay sahilləri,çimərliklər, mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- yaşıllıq zonaları.qoruqlar,milli parklar
- meşə örtüyü,müalicəvi palçıq mənbələri

426 Azərbaycan ərazisində təmiz çaylar qrupuna aid edilən çaylar hansı regionda yayılmışdırŞimal-şərq yamac və Lənkəran vilayəti çayları

- Kür çayının sağ qolları və Arazın sol qolları
- Böyük Qafqazın cənub çayları və kiçik Qafqazın şimal çaylar
- Kür çayının sol qolları və Lənkəran çayları
- Kiçik Qafqaz çayları və Naxçıvan çayları

427 Azərbaycan Respublikası ərazisində torpaqların külək eroziyasından zərər çəkdiyi əsas sahələr hansılardır ?

- Qanıx-Əyriçay vadisi və Talış dağlarının ortadağlığı
- Şimal-şərqi Qafqaz və kiçik Qafqazın cənub-Şərqi
- Böyük Qafqazın cənub-şərqi və Lənkəran ovalığı
- Qərbi Azərbaycan və Xəzəryanı zona
- Xəzərtrafi ovalıqlar və Acinohur-Ceyrançöl

428 Terraslaşdırma metodundan hansı problemlərin qarşısının alınması üçün istifadə edilir?

- rütubətli ərazilərdə bataqlıqların sahəsinin genişlənməməsi məqsədi ilə
- gilli süxurların üstünlük təşkil etdiyi ərazilərdə sürüşmələrin qarşısının alınması üçün
- kənd təsərrüfatının əsas sahəsi olan çəltikçiliyin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə
- şiddətli yuyulmuş torpaqların yarıq və dərələrlə parçalanmasının qarşısını almaq üçün
- irriqasiya landşaftlarının geniş yayıldığı sahələrdə şoranlaşmanın dərəcəsini azaltmaq üçün

429 Azərbaycan ərazisində dik yamaclardan istifadə etmək məqsədilə hansı metoddan istifadə olunur?

- rekultivasiya
- ransformasiya
- irriqasiya
- terraslaşdırma
- meliorasiya

430 Ən sox torpaq eroziyasına məruz qalmış torpaq sahələri Azərbaycanın hansı landşaft qurşaqlarında müşahidə olunur ?

- Naxçıvanın orta və yüksək dağlıq sahələrində

Kür-Araz ovalığının irriqasiya təsərrüfatı sahələrində
Lənkəranın düzənlik və dənizsahili ərazilərində

- Əsasən dağlıq ərazilərin dəmyə əkinçiliyi sahələrində
Qarabağ maili düzənliyinin suvarılan ərazilərində

431 Abşeron yarımadasının hansı sahələrində radiasiya fonu çoxdur və radiasiyanın normadan yüksək olmasına əsas səbəb nədir?

Çiçək, Albalı, Nardaran, Zirə-kənd təsərrüfatı
Bibiheybət, Bilgəh, Sənqaçal-yodlu-bromlu sular
Suraxanı, Mərdəkan, Binəqədi-tikinti materialları

- Sabunçu, Ramana, Balaxanı, Qala-neft mədənləri
Qarabağ, Qobustan, Sahil-Qarabağ sement zavodu

432 Azərbaycan ərazisində bataqlıq landşaftları əsasən hansı sahələrdə formalaşmışdır?

Qanıx-Əyriçay vadisi, Qonaqkənd ərazisi
Qarabağ maili düzənliyi, Zaqatala qoruğu
Lənkəran, ovalığı Acınohur-Ceyrançöl

- Kürboyu düzənliklər və Xəzərin cənub sahilində
Şahdağ milli parkı, Kür-Araz ovalığı

433 Azərbaycan ərazində daimi qar və buzla örtülü nival-buzlaq qurşağı hansı dağ massivində mövcuddur ?

Yan silsilə, Şahdağ
Gömrügöy, Dərələyəz
Zəngəzur, Burovar

- Bazardüzü dağı, Şahdağ massivi
Murovdağ, Babalağ

434 Hal-hazırda hər il sahəsi genişlənərək yararlı torpaqları məhv edən səhralar hansılardır ?

Viktoriya, Atakama, Qızılqum
Namibiya, Qaraqum, Təklə-Məkan
Qızılqum, Qabi, Viktoriya

- Atakama, Tar, Böyük Səhra
Hibson, Rub-əl-Xali, Kalaxari

435 Bütün dünyada ekstra arid səhraların sahəsi nə qədərdir?

65 mln km²
38,4 mln km²
17 mln km²

- 8,9 mln km²
5,3 mln km²

436 Səhralaşma proseslərini qüvvətləndirən və səhraların sərhəddinin genişlənməsini yaradan amillər hansıdır ?

kollektor-drenaj sisteminin yaradılması, radiasiya miqdarının azlığı.
yağıntuların orta illik miqdarının çox olması və suvarma əkinçiliyi
rütubətin çoxluğu və dəmiyə əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi

- vaxtaşırı və təkrarlanan quraqlıq, insanların təsərrüfat fəaliyyəti
havanın konreksiya intensivliyinin zəifliyi, selteb landşaftların genişlənməsi

437 Qədim təkrar meşələr və insanlar tərəfindən toxunulmamış ilkin meşələr harada qorunub saxlanılmışdır?

Afrika və Asiyanın ekvatorial meşələri
Avropanın əsas dağlıq hissələri

Tayqa və Volqa çayı boyunca

- tropik meşələr və Amazon çay hövzəsi
Cənubi Amerikanın orta dağlıq əraziləri

438 İnsan fəaliyyətinin təsiri altında meşədə gedən dəyişikliklərin fərqli cəhətlərindən biri və əsası hansı dəyişikliyi yaradır?

meşədəki maddələr və enerji mübadiləsinin normallaşması
meşədə yayda yüksək, qışda isə mənfi temperaturun hakim olması
geoloji özlülün və suxurların dəyişməsi

- biogeosenozun kəskin və kütləvi dəyişməsi
meşələrin iqtisadi cəhətdən qiymətinin yuxarı qalxması

439 Hündürlük qurşaqlarının əmələ gəlməsinin əsas səbəblərindən biri hansıdır?

nival qurşaqda qar örtüyünün qalınlığına nəzərən günəş radiasiyasının artması
dağ yamaclarında dəmyə əkinçiliyinin inkişaf etdirilməsi
ortadağlıqdaintensiv otarılma nəticəsində eroziya və diqradasiya proseslərinin güclənməsi

- dağın ətəyindən zirvəsinə doğru qalxarkən istiliklə təmin olunmanın dəyişməsi
alçaqdağlıq ərazilərdə yağıntıdan asılı olaraq, rütübətin paylanması

440 Enlik zonallığının əmələ gəlməsində əsas rol oynayan təbii ünsür hansıdır?

coğrafi mühit
coğrafi təbəqə

- relyef
iqlim
təbii komplekslər

441 Çöl landşaftlarının bütün yarım tip və növlərindən kənd təsərrüfatının hansı sahəsində istifadə olunur?

seliteb koiplekslər və dəmyə əkinçiliyi
yay otlaqları və əkinçilik
üzüm və pambıq plantasiyaları

- qış otlaqları və suvarma əkinçiliyi
ilboyu otarılma və fermer təsərrüfatı

442 Çöl landşaftlarının yayıldığı ərazilərdə iqlim ekoloji şəraitdən asılı olaraq, hansı torpaq tipləri yayılmışdır?

açıq qəhvəyi, boz, boz-qonur
qırmızı-qleyli, qara və şabalıdı
boz, boz-qonur, şoran və şorakətli

- açıq və tünd şabalıdı, dağ qara
meşə-çəmən, qara və qəhvəyi

443 Azərbaycanda çöl landşaftların yayıldığı əsas sahələr haradadır?

Böyük Qafqazın şimal-şərqində və Səba düzündə
Bəsitçayın sahilboyu hissələrində, Həkəri düzündə
Lənkəran ovalığı, Talış dağları ətəklərində

- Kiçik Qafqazın maili düzənliklərində, Yuxarı Mildə
Arazboyu düzənliklərdə, Zəngəzurun alçaq dağlığında

444 Tuqay meşə kompleksinin təməmilə məhv olması səbəbləri nədir?

Kür çayının normadan artıq çirklənməsi
Kür çayında baş verən daşqınlar
Mingəçevir su anbarının tikilməsi

- insanın təsərrüfat fəaliyyəti
yeni maqistral yolların çəkilməsi

445 Vaxtilə qırılıb məhv olmuş aran meşələrinin yerində, hal-hazırda hansı landşaftlar üstünlük təşkil edir?

akkumlyativ tirələr və iynəyarpaqlı meşələr
neft quyuları, şəhər landşaftları
alp çəmənlikləri və nival buzlaq

- seliteb və aqrolandşaftlar
arid-seyrək meşəlik və səhra landşaftları

446 Hal-hazırda aran meşələri kompleksi, əsasən hansı ərazilərdə saxlanılmışdır?

Qarayazı düzündə, Şirvan qoruğu ərazisində
Cənub-Şərqi Şirvanda, Acınohur-Ceyrançöldə
Lənkəran ovalığı, Qarabağ maili düzənliyi

- Samur-Dəvəçi ovalığı, Qanıx-Əyriçay vadisi və Qarayazı düzü
Kür çayının sağ sahilində, Samur-Dəvəçi ovalığında

447 Əkinçiliyə yararlı yarımşəhra torpaqlarında ən çox hansı kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilir?

taxıl, kartof, çay, tütün
çəltik, pambıq, üzüm, fındıq
banan, kivi, heyva, alma

- üzüm, taxıl, pambıq, nar
kətan, çəltik, faraş tərəvəzlər

448 Azərbaycanın yarımşəhralarında torpaqların şorlaşmasına əsas səbəb nədir?

əkinçilikdə əsasən taxıl bitkisinin becərilməsi
ərazidəki torpaqların allüvial, prolüvial gətirmələrdən təşkil olunması
intensiv otarılma və yağıntıların orta illik miqdarının aşağı olması

- torpaq əmələgətirən süxur və çöküntülərin tərkibindəki duzların çoxluğu, yeraltı suların səthə yaxınlığı
Kür çayı və onun qollarının fəsilədən asılı olanıq daşması

449 Yarımşəhra düzənliklərinin və dağətəyinin əsas torpaqları hansı tiplərə ayrılır?

şoran, çəmən-meşə, çimli-karbonatlı
bataqlıq, çəmən-şabalıdı, qara
şabalıdı, qəvəyi və gillicəli

- boz, boz-qonur, açıq şabalıdı
boz, qırmızı-qleyli, sarı

450 Landşaftın tənəzzülü nə zaman baş verir?

yüksək dərəcəli təbii ərazi komplekslərinin təkamülü nəticəsində
landşaftların dinamik dəyişikliyi nəticəsində
innariant geosistemlərin inkişafı nəticəsində

- fəlakətli təbii və texnogen proseslər nəticəsində
xarici və daxili amillərin qarşılıqlı təsiri nəticəsində

451 Rütubətli subtropiklərdə öz-özünü təmizləmə xüsusiyyəti nə üçün sürətli gedir ?

bütün toksoloji normaların yüksək səviyyəsi
yeraltı suların səthə yaxınlığı
rütubətli az olması və quru iqlim şəraiti

- rütubətin və istiliyin optimal olmasına görə
geokimyəvi anomalyanın yüksək olması ilə

452 Pestisidlərin miqdarına görə ən kritik ekoloji vəziyyət hansı rayonlarda müşahidə olunur?

- Böyük Qafqaz
- Kiçik Qafqaz
- Naxçıvan MR
- Talış dağları
- Kür-Araz ovalığı

453 Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan əkinçilik rayonlarının payına düşür ?

- 0.6
- 70%-dən çox
- 35%-dən az
- 50 %-dən çoxu
- 47%-dən az

454 Dünyada əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?

- okeanların süni şəkildə qurudulmasına
- eroziya və denidasiya proseslərinin artmasına
- müxtəlif landşaftlarının genişlənməsinə
- tropik meşələrin sürətlə qurulmasına
- sürüşmə hallarının intensivləşməsinə

455 Landşaftlarda baş verən bütün planlı və kortəbii dəyişikliklər necə adlanır ?

- növ və siniflər
- landşaft sferası
- əkin sahələri
- antropogen landşaft
- fasiya

456 Yer üzündə təxminən nə qədər sahə suvarılır?

- 4,5 mln.km²
- 3 mln km²
- 1,7 mln. km²
- 2,5 mln.km²
- 5 mln.km²

457 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində təbii əlaqələri pozulmuş və xarici görünüşcə tamam dəyişmiş landşaftlar bütün dünyada nə qədərdir?

- 0.2
- 0.07
- 0.13
- 0.02
- 0.035

458 ABŞ ərazisində meşələrin intensiv qırılması nə zaman baş verdi?

- faydalı qazıntıların çıxarılmasına görə
- plantasiyalar genişləndikcə
- kimya sənayesi inkişaf etdikcə
- avropalılar bura qəldikdən sonra
- neftin çıxarılmasına görə

459 Təbii landsafların təbii-ekoloji şəraitinin dəyişdirilməsi prosesində iynəyarpaqlı meşələr hansı məqsədlər üçün qırılmışdır?

- yolların çəkilməsi və qəsəbələrin salınması
- humuslu qara torpaqların istifadəsi
- əkin sahələrinin genişləndirilməsi
- sellüloz-kağız və süni liflərin istehsalı
- otlaq sahələri və fermer təsərrüfatının inkişafı

460 Respublika ərazisində orta və şiddətli şorlaşan torpaqlar nə qədər sahəni əhatə edir?

- 335 min ha
- 850 min ha
- 500 min ha
- 1182 min ha
- 712 min ha

461 Üzümçülük və pambıqçılıq rayonlarında əkin sahələri Ən çox hansı maddələrlə çirklənir ?

- azot oksidləri ilə
- intensiv şuvarma ilə
- təbii gübrələrlə
- pestisid və defoliantla
- karbon dörd oksidlə

462 100 ildən artıq vaxt ərzində dəyişən təbii komponent hansıdır?

- bitki örtüyü
- heyvanat aləmi
- landsaft yarımtipləri
- yeraltı sualın səviyyəsi
- torpaq tipi və ya növü

463 Respublikada Adam başına cəmi neçə hektar torpaq və əkin sahəsi düşür?

- 1 ha və 2 ha
- 3,5 ha və 0,5 ha
- 2 ha və 1,5 ha
- 1,17 ha və 0,2 ha
- 1.5 ha və 1 ha

464 Azərbaycanın ümumi torpaq sahəsindən yalnız nə qədər hissəsi kənd təsərrüfatında istifadə edilir?

- 5 mln ha
- 3,5 mln ha
- 8,6 mln ha
- 4,3 mln ha
- 7 mln ha

465 Kür-Araz ovalığında müasir suvarma əkinçiliyi altında istifadə edilən torpaqların nə qədəri təkrar şorlaşmaya məruz qalmışdır?

- 0.7
- 0.67
- 0.35
- 0.5
- 0.45

466 Səhra, yarımsəhra və digər quraqlığa davamlı landşaft tiplərinin yayıldığı zonalarda şorlaşmanın və bataqlıqlaşmanın səbəbləri nədir?

- biçənəklərin olması
- otarıma
- dəmiyə əkinçiliyi
- suvarma əkinçiliyi
- dağ-mədən sənayesi

467 Ağac,köl və ot bitkilərindən istifadə etməklə kompleksin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması hansı meliorativ metod vasitəsi ilə aparılır?

- texniki
- hidrotexniki
- kimyəvi
- fitomeliorasiya
- bioloji

468 Landşaft komplekslərinin yaxşılaşdırılmasına torpaqların yuyulmasına doğru yönəldilmiş tədbirlər sistemi necə adlanır?

- şumlanma
- meliorasiya
- rekultivasiya
- irriqasiya
- aqroiirriqasiya

469 Xəzər dənizinin Ən çox çirklənməsi hansı çayın gətirmələri hesabına baş verir?

- Səfidyurd çayı
- Kür çayı
- Terek çayı
- Volqa çayı
- Samur çayı

470 Azərbaycan sektorunda Xəzər dənizinə axıdılan çirkab suların 60%-ni təşkil edir.?

- nəqliyyat tullantıları
- neft tullantıları
- kimyəvi tullantılar
- kanalizasiya suları
- bərk tullantılar

471 İl ərzində Xəzər dənizinə ümumilikdə nə qədər çirkab su axıdılır?

- 23 mlrd.kub km
- 17 mlrd. kub km
- 40 mlrd. kub metr
- 11 mlrd.kub metr.
- 3,6 mlrd. kub km

472 Landşaftların neftlə çirklənməsi və ekoloji tarazlığın pozulması prosesi necə adlanır ?

- kimyəvi çirklənmə
- texnogen çirklənmə
- radioaktiv çirklənmə
- biogen çirklənmə
- antropogen çirklənmə

473 Bioloji rekultivasiyada ilkin mərhələ olaraq hansı tədbirlər qorülür?

- neft tullantı qalıqlarından təmizlənməlidir
- dənli bitkilər əkilməlidir
- sahələr suvarılmalıdır
- mineral və yerli gübrələr verilməlidir
- morfoloji diaqnostika edilməlidir

474 Neft istismarı qurtardıqdan sonra ərazidən buruqların, beton əsasların təmizlənməsi hansı rekultivasiya üsulu ilə yerinə yetirilir?

- aqrotexniki
- bioloji
- meliorativ
- texniki
- kimyəvi

475 Neft və neft tullantıları ilə çirklənmiş torpaqların rekultivasiyası hansı üsullarla həyata keçirilir.?

- aqrotexniki
- meliorativ və texniki
- kimyəvi və bioloji
- texniki və bioloji
- irriqasiya

476 Azərbaycanın bütün dağlıq ərazilərinin mənimsənilməsi təxminən neçə faizdir?

- 0.67
- 0.35
- 0.48
- 0.53
- 0.59

477 Meşə landşaftlarının yuxarı sərhədinin aşağı düşməsinin əsas səbəbləri nədir?

- təbii şərait
- relyef xüsusiyyətləri
- iqlim şəraiti
- antropoqen təsirlər
- tektonik proseslər

478 Bioloji həyatın ən zəngin olduğu okean mərtəbəsi hansıdır?

- abissal zona
- batial zona
- ultraabissal zona
- şelf zonası
- materik ətəyi zona

479 Antropogen təsirlərin coğrafi təbəqəyə aid olmayan hissələri hansılardır?

- Mariann çökəkliyinin tədqiqi
- neft quyularının qazılması
- okean dibli relyefinin tədqiqi
- kosmosa uçuş
- təyyarə uçuşları

480 Atmosferin yerə ən yaxın, yəni 1,5-2 metr olan hissəsində hansı horizont əmələ gəlir?

- atmosfer zonası
- mezosfera
- atmosfer sferası
- mikrosfera
- pedosfera

481 V.İ.Vernadskinin biosfer haqqındakı təliminə daxil olan "həyat pərdəsi" hansı təbəqələrdə yaranır?

- coğrafi təbəqə və labdşaft sferasında
- litosferin üst hissəsi və atmosferin üst hissəsində
- hidrosfer və atmosferin yuxarı hissəsində
- Litosferin, atmosferin və hidrosferin bir-birinə yaxın hissəsində
- bütünlüklə biosferdə

482 Ərazisində subnival-nival landşaft tipi mövcud olan qoruq:

- Qızılağac
- Pirqulu
- Göygöl
- Zaqatala
- Hirkan

483 Antropogen təsirlərə məruz qalmayan təbii landşaft kompleksi hansıdır ?

- düzənlik
- yüksək dağlıq
- orta dağlıq
- subnival-nival
- subalp-alp

484 Sənaye tullantılarının tənzimlənməsi üçün hansı qaydalar tətbiq olunur?

- heç biri tətbiq görülmür
- istehsalat azaldılır
- zavodlar bağlanır
- dövlətstandartları
- yerli müşahidə

485 Azərbaycan ərazisi meşələrinin sahəsinin kəskin azalma səbəbləri nədir?

- iqlim şəraiti
- müharibə şəraiti
- yağıntılarnı çoxluğu
- quraqlıq
- antropogen təsir

486 Son 20 ildə ən çox antropogen təsire məruz qalan meşə sahəsi hansıdır ?

- heç biri
- Nirkan meşəsi
- Pirqulu meşəsi
- Sultanbud meşəsi
- Tuqaymeşəsi

487 Lənkəran ovalığı landşaftları hansı landşaft tipinə aid edilir?

- sadə
- zonal
- azonal

- introzonal mürəkkəb

488 Mədəni landşaft deyəndə nə başa düşülür?

coğrafimühit
landşaft sferası
təbii landşaft

- antropogen landşaft
coğrafi təbəqə

489 Azonal landşaftların müşahidə olunduğu ərazi hansıdır?

Bazardüzü
Dərələyəz
Kiçik Qafqaz

- Talış dağları
Şahdağ

490 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər?

ammonyak və karbon birləşmələri
Ca birləşmələri və ODM
Na birləşmələri və neft məhsulları

- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

491 Dağ-meşə landşaftlarının qurşaq əmələ gətirmədiy ərazi:

heç biri
Böyük Qafqaz
Talış dağları

- Kiçik Qafqaz
Zəngəzur-Dərələyəz

492 Kür-Araz ovalığı landşaft komplekslərinin şorlaşmasına səbəb nədir?

çökəklik olması
yüksək temperatur
quraq iqlim şəraiti

- yeraltı sualrın səthə yaxınlığı
torpaqdaduzlarınmiqdarınınçoxluğu

493 Landşaft proqnozlaşması prosesində əsas istifadə edilən mənbə:

müasir ədəbiyyatlar
statistik rəqəmlər
yazılı məlumatlar

- landşaft xəritələri
çöltədqiqatları

494 Bütün dünyada ekstra arid səhraların sahəsi nə qədərdir?

65 mln km²
38,4 mln km²
17 mln km²

- 8,9 mln km²
5,3 mln km²

495 Ritmik hadisələrin hansı formaları var?

- yoxdur
- illik və fəslı
- fəslı və sutkalıq
- dövrü və tskilik
- çoxillikvədövrü

496 Azərbaycanın bütün dağlıq ərazilərinin mənimsənilməsi təxminən neçə faizdir?

- 0.6
- 0.35
- 0.48
- 0.53
- 0.59

497 Gəncə-Qax iqtisadi rayonu ərazisinin landşaftlarının çirklənməsinə səbəb olan sənaye müəssisəsi:

- Fermer təsərrüfatı
- Elektron avadanlıqlar zavodu
- Maşınqayırma zavodu
- Aliminium zavodu
- Pambıqtəmizləməzavodu

498 Coğrafi təbəqəyə bütünlüklə aid edilən sfera hansıdır?

- ekzosfer
- atmosfer
- litosfer
- hidrosfer
- biosfer

499 Coğrafi mühitə ekvivalent qötürülən termin hansıdır?

- coğrafi uzunluq.
- landşaft tipi
- landşaft sferası
- coğrafitəbəqə
- coğrafi enlik

500 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində təbii əlaqələri pozulmuş və xarici görünüşcə tamam dəyişmiş landşaftlar bütün dünyada nə qədərdir?

- 0.1
- 0.07
- 0.13
- 0.02
- 0.035

501 Subnival-nival landşaft kompleksi Azərbaycanın hansı ərazilərində mövcuddur?

- Böyük Qafqaz, Gömürgöy
- Kiçik Qafqaz, Murovdağ, Dərələyəz
- Böyük Qafqaz, kiçik Qafqaz, Talış dağları
- Böyük Qafqaz, Kiçik Qafqaz, Zəncəzur
- Talışdağları,Şahdağ,Lənqəbiz

502 İntrazonal landşaftların yaranma səbəbləri hansılardır?

Yarımsəhra iqlimi, çay suları.

Bol yağıntı, yüksək rütübət.

Quraq iqlim, dağlıq relyef

- Çay suları.Yeraltı suların səthə yaxınlığı.
Çöliqlimi,yeraltısular.

503 İntrazonal landşaftlar hansılardır?

Suayırıcı silsilə, Pirqulu meşələri.

Qobustan çölləri, Qarabağ düzü

Talış dağları, Lənkəran ovalığı

- Kürboyumeşələr,Yalamameşələri
Şollar düzü, Naxçıvanın orta dağları

504 Hal-hazırda Azərbaycanın ümumi meşə ehtiyatının 49%-i hansı reqlionun payına düşür?

Zəncəzur

böyük Qafqazın cənubu

kiçik Qafqaz

- Cənub-Şərqi Qafqaz
Talışdağları

505 Neolit dövründə əkinçiliyin və heyvandarlığın başladığı vaxtda Azərbaycan Ərazisinin neçə faizi meşə ilə örtülü olmuşdur?

9%-i

20%-i

11%-i

- 60%-i
0.3

506 İrriqasiya landşaftları hansılardır?

duzlardan təmizlənən

əkinçiliyə yararlı

meşə sahəsisalınan

bərpa olunan

- suvarılan

507 Kür çayının geniş subasarında su altında qalmış münbit torpaqların təsərrüfat dövriyyəsidən çıxarılmasına səbəb nədir?

batlıqlar

sukəmərləri

- su anbarları
su kanalları
kollektorlar

508 Respublikanın arid düzənliklərində ayrı-ayrı landşaft tiplərinin antropogenləşməsi neçə % təşkil edir?

0.67

- 0.56
0.43
0.7
0.48

509 Abşeron yarımadasının landşaft komplekslərinin neçə hektarı neftlə çirklənmişdir?

28,8 min ha

- 22 min ha
- 17minha
- 30 min ha
- 35 min ha

510 Ayrı-ayrı landşaft zonası daxilində inkişaf edən və həmin zonanın iqlim-ekoloji şəraiti ilə o qədər də əlaqədar olmayan TƏK hansıdır?

- amorf
- intrazonal
- azonal
- zonal
- hidromorf

511 Tükənən ehiyatlar neçə qrupa bölünür?

- mümkün və qeyri mümkün bərpa olunanlar
- real və potensial ehtiyatlar
- bərpa olunan və bərpa olunmayan ehtiyatlar
- tükənməz və real ehtiyatlar
- tez bərpa olunan və gec bərpa olunan

512 İnkişafı qabaqcadan aydınlaşdırma təmayülü nədir ?

- dinamika
- təkamül
- ritmika
- geniz
- proqnozlaşdırma

513 Dünyada əhalinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması
- İEÖ ilə İEÖÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq
- qidanın çatışmamazlığı
- həkim personalının olmaması
- iqtisadi inkişafın zəifliyi

514 Landşaftın meydana qəlməsinə və müasir dinamik vəziyyətinin yaranmasına səbəb olan proseslərin cəmi necə adlanır?

- landşaftın ritmikası
- landşaftın qenezisi
- landşaftın dinamikası
- landşaftın təkamülü
- landşaftınproqnozu

515 Ekologiya hüquqi hansı göstərici ilə tənzimlənir?

- elmin inkişafı.
- ekologiya sahəsinə aid qanunvericilik aktı
- ekologiya və TS Nazirliyinin qərarları
- müəssisələrin gəlirləri
- təbii resursların stimullaşdırılması

516 Qobu və yarğan yamaclarında inkişaf edən çöl kompleksləri hansı landşaft vahidinə aid edilir ?

- fasiya
- məzr

mikrelyef
mezorelyef
tək

517 Landşaftın dəyişməsində müşahidə edilən hadisələri səciyyələndirən anlayış necə adlanır ?

- landşaftın üfiqi strukturu
- landaşaftın təkamülü
- landşaftın dinamikası
- landşaft proqnozu
- landşaftın şaquli strukturu

518 İstehsalın yerləşməsinə təsir edə bilər:

- Günəş enerjisi;
- Təbii şərait;
- Əhalinin sayı.
- Çay şəbəkəsi;
- Atmosfer təzyiqi;

519 Ətraf mühitlə azad surətdə maddə və enerji mübadiləsi aparan açıq tipli bütöv təbii varlıq hansıdır ?

- landşaft sferası
- təbii ərazi kompleksləri
- üfiqi struktur
- şaquli struktur
- coğrafi mühit

520 Təbii komponentlər sistemi arasında yaranan əlaqə necə adlanır?

- soğrafi mühit
- geosistem
- erigeosfera
- təbii ərazi kompleksi
- landşaftsferası

521 Sualtı landşaft sferasının digər sferalardan fərqi nədir

- üfiqi differensiasiyanın güclü olması
- bioloji kütlənin azlığı, yüksək duzluluq, işıqın olmaması
- su axınlarının sürətli hərəkəti
- temperature və duzluluğun tez-tez dəyişməsi
- canlı orqanizmlərin sıxlığı

522 Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir?

- mexaniki, bioloji yandırma təmizləmə üsullarından
- absorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə üsullarından
- bioloji, fiziki, mexaniki təmizləmə üsullarından
- termiki, bioloji çökdürmə təmizləmə üsullarından
- yandırma, buxarlandırma, bioloji təmizləmə üsullarından

523 Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla təmizlənir?

- piroliz metodu ilə
- kimyəvi metodlarla
- fiziki metodla
- termiki metodla
- mexaniki metodla

524 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər?

- ammonyak və karbon birləşmələri
- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları
- Ca birləşmələri və ODM
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

525 Tullantı qazların ilkin təmizləmə prosesi hansı toztutucularında aparılır?

- qazyuyucu qurğularda
- quru mexaniki toztutucularında
- avsorberlərdə
- tozsoran qurğularda
- yaş toztutucularında

526 Tullantı qazları zəhərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir.

- qaztəmizləyici qurğulardan
- toztutucu qurğulardan
- elektromaqnit qurğularından
- fırlanma qurğularından
- elektrik qurğularından

527 Hansı üsul ilə tullantı qazları təmizlədikdə heç bir kimyəvi reaksiya getmir, zəhərli qazlar müxtəlif yollarla tutulur?

- rezonans üsulu ilə təmizləmədə
- kimyəvi üsulla təmizləmədə
- elektrokimyəvi üsulla təmizləmədə
- optik üsulla təmizləmədə
- fiziki üsulla təmizləmədə

528 Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaqla hansı növ smuqun əmələ gəlməsinin qarşısını almaq olar?

- qələvi smuq
- turşulu smuq
- fotokimyəvi smuq
- adi smuq
- tosgenli smuq

529 Atmosferi çirkləndirən aerozollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur?

- azotlu birləşmə
- qurğuşunlu birləşmə
- kükürlü birləşmə
- natriumlu birləşmə
- karbonlu birləşmə

530 Havada qazların, bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin, həmçinin radioaktiv maddələrin canlı oqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir?

- suyun çirklənməsi deyilir
- ozon qatının çirklənməsi deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- atmosfer çirklənməsi deyilir
- litosfer çirklənməsi deyilir

531 Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı kimyəvi təmizləmə üsulundan istifadə edilir?

- adsorbsiya üsulundan
- katalik təmizləmə üsulundan
- qravtasiya üsulundan
- termiki üsuldan
- absorbsiya üsulundan

532 Qaz halda olan sənaye tullantılarını təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə olunur?

- fiziki və optik üsullardan
- fiziki və kimyəvi üsullardan
- mexaniki və kimyəvi üsullardan
- elektrik və elektromexanik üsullardan
- avsorbsiya və adsorbsiya üsullarından

533 Hansı müəssisələr atmosferi aerozolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur?

- elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr
- kimya müəssisələri
- metallurjiya müəssisələri
- neft emalı müəssisələri
- yeyinti müəssisələri

534 Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- yanğın hadisəsi
- smoq hadisəsi
- işıqlanma hadisəsi
- buzlaşma hadisəsi
- buxarlanma hadisəsi

535 Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- buxarlı çirklənmə adlanır
- aerosol çirklənmə adlanır
- qələvili çirklənmə adlanır
- turşulu çirklənmə adlanır
- duzlu çirklənmə adlanır

536 Ümumiyyətlə atmosferi çirkləndirən əsas maddələr hansı mənşəlidirlər?

- biotik mənşəlidirlər
- pirogen mənşəlidirlər
- turşu mənşəlidirlər
- təbii mənşəlidirlər
- karbon mənşəlidirlər

537 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsindən sonrakı zərərsizləşdirilməsi üçün hansı qazdan istifadə olunur?

- Metan qazından
- Xlor qazından
- a) Azot qazından
- b) Oksigen qazından
- Karbon qazından

538 Çirkab sularda bakterial çirklənmə hansı üsullarla aradan qaldırılır?

Çirkab suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi aerasiya üsulu ilə aradan qaldırılır

Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi fiziki təmizlənmə üsulu ilə aparılır

- Çirkab suların bakterial çirklənməsi zərərsizləşdirmə - dezinfeksiya üsulu ilə aparılır
- Çirkab sulara bakterial çirklənmədən təmizlənməsi mexaniki təmizlənmə üsulu ilə aparılır
- Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi süzmə üsulu ilə aradan qaldırılır.

539 Beynəlxalq səhiyyə təşkilatı içməli suyun tərkibində nitratın norma həddini nə qədər qəbul etmişdir?

30 mq/e

- 11,0 mq/e
- 9,0mq/e
- 15 mq/e
- 25 mq/e

540 Aşağıdakılardan hansında tikinti materialları müəssisələrində tullantıların azalan sırası verilmişdir?

azot oksidi, karbon qazı, kükürd anhidridi, hidrogen sulfid

- toz və asılı maddələr, karbon qazı, kükürd anhidridi, azot oksidi, hidrogen sulfid
- toz və asılı maddələr, kükürd anhidridi, formaldehid
- karbon qazı, azot oksidi, toz və asılı maddələr
- hidrogen sulfid, toz və asılı maddələr, karbon qazı kükürd anhidridi

541 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək.

- yanacağın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- avtomobil yollarının yeniləşdirmək
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq

542 Tullantı suları nəyə deyilir?

- gil, yağlı maddələr, kimyəvi reagentlər, qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- yeraltı təbii istilik mənbələri
- müxtəlif boru birləşmələrindən, siyirtmə və kipgəclərdən sızan su
- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye
- qaynar sular, buxar və ya buxar-su qarışığı

543 Günəş enerjisindən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

maya dəyəri baha başa gəlir, çox əmək tutumludur.

ərazinin relyefi əhəmiyyətli rol oynayır

maliyyə vəsaiti və işçi qüvvəsi tələb edir

- günəş akkumulyatorları geniş ərazi tutur, fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır
- iqtisadi cəhətdən baha başa gəlir

544 Atmosferdə rütubətliyin səviyyəsinin artması ilə nəticələnir?

radioaktiv tozların artması ilə

kükürd anhidridinin artması ilə

karbon qazının miqdarının artması

- kükürd turşusunun həcmının artması ilə.
- ağır metalların artması ilə

545 Hansı qurğular tullantı qazlarını zəhərli qazlardan tamamilə təmizləməyə imkan verir?

quru təmizləmə qurğuları.

- mexaniki təmizləmə qurğuları
- bioloji təmizləmə qurğuları
- katalitik təmizləmə qurğuları
- detanator təmizləmə qurğuları

546 Su anbarlarının çirklənməsinin qarşısının alınması üçün nələr etmək lazımdır?

Təmizləyici qurğulardan keçməyən suların su anbarlarına tökülməsinə görə cərimə etmək
təmizləyici qurğuların təkmilləşdirilməsi
Texnoloji proseslərdə su sərfini azaltmaq

- Sənaye, kommunal-məişət müəssisələri, kənd təsərrüfat məhsullarının emal müəssisələrindən atılan çirkab suları təmizləyici qurğularda təmizlədikdən sonra su anbarlarına atmaq lazımdır.
- Təmizləyici qurğularda işlədilən kimyəvi reagentlərin miqdarını azaltmaq

547 Təbii suların əsas çirklənmə göstəriciləri nədir?

Suda bağırsaq bakteriyalarının olması

Suda amonyakın nitratların, nitritlərin, neft və neft məhsullarının, sintetik səthi aktiv maddələrin ağır metalların olması

Oksigen biokimyəvi göstəricisinin çox olması

- Suda həll olmuş oksigen miqdarının az olması
- Suda mikroorqanizmlərin olması

548 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsinin təbii üsullarla təmizlənməyə nisbət üstünlükləri nədən ibarətdir?

Biokimyəvi təmizlənmənin göllərdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü.

Çirkab suların tərkibində xəstəlik törədən mikrobların qalmasında

a) Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması

- Torpağın məhsuldarlığının artmasında
- Çirkab suların zərərsizləşdirilməsinin həyata keçirilməsi

549 Kür çayının çirkləndiriciləri arasında əsasən hansı maddələr üstünlük təşkil edir?

Yevlax yun zavodunun çirkab suları hesabına

Neftçala yod-brom zavodunun tullantıları

mineral yod-brom zavodunun tullantıları

- Fenol, mis, neft məhsulları və ağır tullantılar
- Balıqçılıq sənayesinin flotu tullantıları hesabına

550 Çirkab sular su hövzələrinə atılarkən suyun turşuluq həddi hansı miqdarda olmalıdır?

pH = 1,5-4,0

b) pH = 13,5 – 14,5

a) pH = 9,5 – 10,5

- pH = 6,5-8,5
- pH = 2,0-3,0

551 Karbon oksidinin havada konsentrasiyasının miqdarı çox olduqda hansı xəstəliklərin artmasına şərait yaranır ?

qara ciyər və qida yolu xəstəlikləri

endokrin xəstəlikləri, irsi xəstəliklər

damar xəstəlikləri, qan azlığı

- ateroskleroz, əsəb sisteminin pozulması, infarkt
- talasemiya və xərçəng xəstəlikləri

552 Əlvan metallurgiya müəssisələri atmosfer havasını əsasən hansı tullantılarla çirkləndirir?

toz (25%), karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (50%)

toz (10,5%) karbon qazı (15,5%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)

kükürd anhidridi (65%), karbon qazı (20,5%), toz

- kükürd anhidridi (75%), karbon qazı (10,5%), toz
karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)

553 Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və ən çox sinir-əsəb, qan-damar və əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır?

hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu

helium qazı, dəmir oksidləri və natrium-xlor

maqnezium, hidrogen-sülfid, karbon qazı

- dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar

554 Hazırda Bakı buxtasında ən çox müşahidə olunan zərərli maddələr hansılardır ?

xlor üzvlü pestisidlər

toliol, manqan oksidi

dəmir birləşmələri, benzol

- neft məhsulları, fenol
qurğuşun, fenol

555 Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu hansı intervalda dəyişilir

1-5mkr/saat

10-16 mkr/saat

3-10 mkr/saat

6 mkr/saat

- 6-18 mkr/saat

556 Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu dəyişilir

6-8 mkr/saat

- 6-18 mkr/saat

5-10 mkr/saat

10-12 mkr/saat

3-15 mkr/saat

557 KİH, TİH nəyin göstəriciləridir? (Çəki: 1)

İnsan potensialının inkişaf indeksi.

- keyfiyyət normativi
Ümumdaxili məhsul.
Ümummilli məhsul.
Yoxsulluq indeksi.

558 Birbaşa üsulla nə hesablanır?

sosial ödənişlər

- çirklənmədən dəyən zərər
iqtisadi qiymətləndirmə
sosial problemlər
vergi ödənişlər

559 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

fiziki

- termiki

təbii
mexaniki
Kimyəvi

560 Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir

- 2008-ci ildə
- 1990-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 2000-ci ildə
- 1997-ci ildə

561 Radiasiya nədir?

- döğru cavab yoxdu
- makroelementlərdən ayrılan şualardır
- radioaktiv maddələrdən ayrılan ionlaşdırıcı şualardır
- günəşdən gələn şua enerjisi
- ağır metallardan ayrılan şualardır

562 Külək elektrik stansiyalarının çatışmayan cəhəti nədir?

- elektromaqnit çirkləndirmə baş verir
- qəbul olunmayan səs effekti yaradır
- alınan enerjinin maya dəyəri baha başa gəlir.
- quraşdırılması baha başa gəlir
- fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır

563 Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərin cəmi nə deməkdir?

- təsərrüfatın sahələridir
- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmidir
- Sənayeyə dəyən zərərdir
- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmidir
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərərdir

564 Torpağın çirklənməsinə görə ödənişlər nəyə görə aparılır?

- Təbiəti mühafizə xərclərinə
- İstismarın izn həddinə
- Tullantıların izn həddinə
- Konsentrasiyanın izn həddinə
- Mühitin ekoloji vəziyyətinə

565 Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılıdır:

- İstismarın izn həddindən.
- Tullantıların izn həddindən.
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- Konsentrasiyanın izn həddindən.
- Təbiəti mühafizə xərclərindən.

566 Dənizdə və şirin sularda konsentrasiyanın izn həddi hansı səviyyədədir?

- fərqli deyil
- izn həddi yoxdur
- qismən uyğundur
- eynidir
- bir birindən fərqlənir

567 Tullantıların həcminə görə ödənişə aid deyil:

- Meşə gəlirləri.
- Tullantıların həcminə görə ödəniş.
- Yerin təkindən istifadəyə görə.
- Sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Torpaqdan istifadəyə görə vergi.

568 Sel, daşqın və sürüşmə hadisələrinin ən çox təsir göstərdiyi hansı regiondur ?

- Kiçik Qafqaz
- Talış dağları
- Dərələyəz silsiləsi
- Böyük Qafqaz
- Zəngəzur silsiləsi

569 Ekoloji məhdudiyətlər lazımdır: (Çəki: 1)

- Torpağı genişləndirmək üçün.
- Sənayeni inkişaf etdirmək üçün.
- İqtisadiyyatı inkişaf etdirmək üçün.
- Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və mühafizə üçün.
- Kənd təsərrüfatı üçün.

570 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühit hansı təsirə məruz qalır? (Çəki: 1)

- Biokimyəvi
- Erroziya.
- Radioaktiv.
- Fiziki, kimyəvi, bioloji və radioaktiv.
- Denudasion.

571 Ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin perspektivlərinə aiddir: (Çəki: 1)

- bazar mexanizmlərinin tətbiqi
- ödənişin indeksasiyası
- tullanılan izn həddi
- hərbi əməliyyatlar
- köçürülmə ödənişləri

572 Mühitin ekoloji vəziyyətindən asılıdır: (Çəki: 1)

- İstismarın izn həddindən
- Tullantıların izn həddindən.
- Təbiəti mühafizə xərclərindən.
- torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi
- Konsentrasiyanın izn həddindən

573 Stasionar mənbələrdən ətraf mühitin çirklənməsinə görə normaların tətbiqi ödənişlərin hesablanma metodikası prinsipinə aiddir: (Çəki: 1)

- qanunauyğunluqdur
- uyğunluğu yoxdur
- əsasən aiddir
- aid deyil
- prinsipin məqsədidir

574 Tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmi asılıdır: (Çəki: 1)

- İstismarın izn həddindən.
- Tullantıların izn həddindən
- Təbiəti mühafizə xərclərindən
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən
- Konsentrasiyanın izn həddindən

575 Çirklənməyə görə ödənişlərin həcminə təsir göstərir: (Çəki: 1)

- Təbii mühafizə xərcləri.
- Konsentrasiyanın izn həddi.
- Tullantıların izn həddi.
- Tullantıların həcmi.
- Fəal çirklənmə zolaqları.

576 Tullantıların həcminə görə ödəniş asılıdır: (Çəki: 1)

- Radionların ekoloji vəziyyətindən.
- Tullantıların tərkibindən.
- Tullantıların həcmindən.
- atmosferin çirklənməyə görə ödənişinin həcmindən
- İnqredientlərin nisbi təhlükə əmsalından.

577 Tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmi asılı deyil: (Çəki: 1)

- regionların ekoloji vəziyyətindən.
- Tullantıların tərkibindən
- Tullantıların həcmindən.
- Müəssisələrin texnoloji durumundan
- Tullantıların təhlükə əmsalından.

578 Bərk tullantıların təsnifatına aiddir: (Çəki: 1)

- limitə uyğun
- təhlükəsiz
- təhlükəli
- toksiki, qeyri – toksiki
- limitdən artıq

579 Fəal çirklənmə zolaqlarının radiusu bərabərdir: (Çəki: 1)

- 20 h
- 2 h
- 10 h
- 50 h
- 8 h

580 Qurğuşun üçün konsentrasiyanın izn həddi torpaqda nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 15 mq/kq
- 12 mq/ kq
- 5-10 mq/kq
- 20 mq/ kq
- 30 mq/kq

581 Desibel hansı çirklənmənin vahididir? (Çəki: 1)

- sürət vahididir
- bərk tullantı
- maye tullantı

- səs-küy
toz tullantıları

582 Elektromaqnit şüalanması canlılara hansı təsiri göstərir? (Çəki: 1)

- texnoloji
fiziki
kimyəvi
bioloji
zəhərləyici

583 Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır:

- Təcrübə.
Genetik;
Dolayı;
Birbaşa;
Laboratoriya;

584 Ətraf mühit,təbii şərait və sosial mühit,keyfiyyət kriteriyaları nəyi müəyyən edir?

- kəmiyyət göstəricilərini
sosial vəziyyəti
mühitin təmizliyini
insan sağlamlığını
keyfiyyət göstəricilərini

585 Konsentrasiyanın izn həddi bir-birindən fərqlənir: (Çəki: 1)

- Ayrı-ayrı ölkələrdə.
Bütün sulara.
Bütün şəhərlərdə.
Dənizdə və atmosferdə
Torpaqların hamısında.

586 Azərbaycan Respublikasının orta radiasiya fonu nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 51 10 mkr/ saat.
400 mkr/ saat
30-40 mkr/ saat
15-20 mkr/ saat.
50 kr/ saat.

587 Ətraf mühitin keyfiyyəti nədir? (Çəki: 1)

- Meşələrin çirklənməsi
ekoloji norma
Suyun çirklənməsi.
Atmosferin çirklənməsi
Torpağın çirklənməsi

588 Optimal səs-küy fonu nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 20 db
10 db
100 db
50 db
90 db

589 Ətraf mühitin keyfiyyət normativlərinə aiddir. (Çəki: 1)

Ümummilli məhsul.

Yoxsulluq indeksi.

Ümumdaxili məhsul.

- KİH, TİH.

İnsan potensialının inkişaf indeksi.

590 Ekoloji norma nədir? (Çəki: 1)

- Ətraf mühitin keyfiyyəti.

Məşələrin çirklənməsi

Torpağın çirklənməsi.

Suyun çirklənməsi.

Atmosferin çirklənməsi.

591 Orta radiasiya fonu Azərbaycan Respublikasında nə qədərdir? (Çəki: 1)

20-25 mkr/ saat.

- 15-20 mkr/saat

5-10mkr/ saat.

30-40 mkr/ saat.

10 mkr/ saat.

592 Müəssisələrin texnoloji durumu nədən asılı deyil: (Çəki: 1)

Tullantıların təhlükə əmsalından

Tullantıların həcmindən.

- tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmindən

Tullantıların tərkibindən

regionların ekoloji vəziyyətindən

593 Tullantıların həcmi nəyə təsir göstərir? (Çəki: 1)

Təbii mühafizə xərcləri

- ödənişin həcminə

Tullantıların izn həddi.

Konsentrasiyanın izn həddi.

Fəal çirklənmə zolaqları.

594 Çirklənməyə görə ödənişlərin hesablanması metodikasına aid deyil: (Çəki: 1)

vahid metodun tətbiqi

- istifadə miqyasına görə

tədbirlərin stimullaşdırılması

ödənişin inqrediyentə görə təyini

regional xüsusiyyətlərə görə

595 Çirklənmədən dəyən zərər hesablanır:

İqlim;

- Empirik;

Dolayı;

Tropik;

Təcrübi.

596 Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid edilir? (Çəki: 1)

Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.

- aid edilmir
Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş
Meşə gəlirləri.
Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.

597 Müəssisələrin büdcəsi ilə torpağın çirklənməsi arasında asılılıq qeyri müəyyəndir: (Çəki: 1)

- ödənişin həcmi
Tullantıların nisbi təhlükə əmsalları
Regionların ekoloji vəziyyəti.
Tullantıların tərkibi
Tullantıların həcmi.

598 Təbiətdən istifadəyə və çirklənməyə görə ödənişlərə aiddir: (Çəki: 1)

- ətraf mühitin çirklənməsi
su resurslarının ehtiyatı
torpaqların ehtiyatı
ərazinin müxtəlifliyi
təbii resurs potensialı

599 Çirklənməyə görə ödənişlərin hesablanma metodikası prinsiplərindən deyil: (Çəki: 1)

- Ödənişlərin tutulmasının sadəliyi və asanlıığı.
Stasionar mənbələrdən ətraf mühitin çirklənməsinə görə normaların tətbiqi
təbiəti mühafizə tədbirlərinin stimullaşdırılması.
hər indiqridentə görə ödənişin tətbiq olunması.
Regional xüsusiyyətlərin nəzərə alınması (ekoloji vəziyyətdən asılı olaraq).

600 Mühitin ekoloji vəziyyəti asılıdır: (Çəki: 1)

- İstismarın izn həddindən.
Tullantıların izn həddindən
tullantıların tərkibindən:
● tullantıların yerləşməsinə görə ödənişin həcmindən
Konsentrasinin izn həddindən

601 Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılı deyil: (Çəki: 1)

- Radionların ekoloji vəziyyətindən.
Tullantıların tərkibindən.
Tullantıların həcmindən.
● Müəssisənin ekoloji xərcindən.
İnqredientlərin nisbi təhlükə əmsalından.

602 Aşağıda verilənlərdən hansı ətraf mühitə daha çox təsir edir: (Çəki: 1)

- Başqa planetlərdən gəlmələr.
Heyvanlar.
Meşələr.
● İnsanlar.
Quşlar.

603 Ekoloji – iqtisadi maraqlar hansı səbəbdən yaranır? (Çəki: 1)

- ekoloji tarazlığın pozulmasından
cəmiyyətin vəziyyətindən
təbii mühitin dəyişməsindən
● təbiətlə - cəmiyyətin əlaqəsindən

istehsalın inkişafından

604 Ekoloji normativlər lazımdır: (Çəki: 1)

- Təbii ehtiyatların qorunması üçün.
- Su elektrik stansiyaların tikilməsi üçün.
- Körpülərin tikilməsi üçün.
- Qoruqların yaradılması üçün.
- İnsanların ekoloji təhlükəsizliyi üçün

605 Təbii ehtiyatlardan istifadə üçün nə lazımdır? (Çəki: 1)

- Torpağı genişləndirmək üçün.
- Təbii ehtiyatlardan istifadə üçün
- Sənayeni inkişaf etdirmək üçün.
- ekoloji məhdudiyətlər
- Kənd təsərrüfatı üçün.

606 Termik çirklənmə sularında neçə dərəcə ola bilər? (Çəki: 1)

- 10°C
- 6°C
- 8 °C
- 5°C
- 2 °C

607 Dənizdə və şirin sularında konsentrasiyanın izn həddi hansı səviyyədədir? (Çəki: 1)

- izn həddi yoxdur
- qismən uyğundur
- eyndir
- bir birindən fərqlənir
- fərqli deyil

608 İstehsal tullantılardan xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi adlanır?

- denudasiya.
- detonasiya
- flotasiya
- utilizasiya
- akkumulyasiya

609 Ekoloji həyatın mənəvi varlığı nədir? (Çəki: 1)

- Ziddiyyətli anlayış
- İqtisadi reformalar
- cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.
- Ekoloji iqtisadi tələb
- İqtisadi maraq

610 Ekoloji- iqtisadi tələb nədir? (Çəki: 1)

- ziddiyyətli anlayış.
- İqtisadi reformalar.
- cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.
- ekoloji həyatın mənəvi varlığı.
- İqtisadi maraq.

611 Hazırda atom reaktorlarının neçə əsas tipi mövcuddur?

- 10 əsas tipi
- 4 əsas tipi
- 2 əsas tipi
- 3 əsas tipi
- 5 əsas tipi

612 Təsərrüfata dəyən zərər necə hesablanır: (Çəki: 1)

- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi;
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər;
- Sənayeyə dəyən zərər;
- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi.
- Nəqliyyata dəyən zərər;

613 Sudan istifadə həcminə görə vergilər ondan istifadəyə görə ödəniş formalarının uyğunluğu: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- Sudan istifadəyə görə lisenziya haqqları.
- Su vergisi
- istifadəyə görə ödəniş formalarından deyil
- Su obyektlərin mühafizəsi və bərpasına görə ödəniş.

614 Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən (Çəki: 1)

- Suyun kimyəvi tərkibi.
- Yağıntılardan miqdarı.
- Su sərfi.
- su hövzələrinə dəyən zərərdən
- Yağıntılardan tərkibi

615 Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalı nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Konsentrasiyanın izn həddindən
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- Təbii mühafizə xərclərindən
- çirklənməyə görə ödənişlərin həcmindən
- Tullantılardan izn həddindən

616 Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılı deyil: (Çəki: 1)

- Regionların ekoloji vəziyyətindən.
- Tullantılardan tərkibindən
- Tullantılardan həcmindən.
- Müəssisələrin büdcəsindən.
- Tullantılardan nisbi təhlükə əmsallarından

617 Çirklənməyə görə ödənişlərin həcmi asılıdır: (Çəki: 1)

- Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalından
- Tullantılardan izn həddindən.
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- Təbii mühafizə xərclərindən..
- Konsentrasiyanın izn həddindən.

618 Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən (Çəki: 1)

- Suyun kimyəvi tərkibi.
- Yağıntılardan miqdarı.
- Su sərfi.

- su hövzələrinə dəyən zərərdən
Yağıntılarnın tərkibi

619 Torpağın münbitliyinin dövrüyyədən çıxması nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Məhsullarnın satış qiymətindən
Çirklənən torpağın sahəsindən;
Hər hektardan gələn gəlirdən;
- dəyən zərərdən
Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;

620 Bitkiçiliyə dəyən zərər nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Heyvandarlıq məhullarının həcmindən
Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;
Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
Məhsulun satış qiymətindən;

621 Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır: (Çəki: 1)

- Təcrübə.
Genetik;
Dolayı;
- Birbaşa;
Laboratoriya;

622 Təbii mühitin keyfiyyəti nədir? (Çəki: 1)

- ekoloji - iqtisadi səviyyə
təbii resursların zənginliyi
təbii mühitin sağlamlığı
- yaşayışın təmin edici səviyyəsi
mühitin təmizliyi

623 Cəmiyyətin inkişafının mühüm göstəricilərindən biridir: (Çəki: 1)

- sosial – iqtisadi göstərici
maksimum istehsal
iqtisadi tələbat
- ekoloji – iqtisadi maraqlar
texnogen təsir

624 Bütün müəssisələr üçün konsentrasiyaların izn həddi necə müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- təhlükəlidir
daimidir
müxtəlifdir
- eynidir
müvəqqətidir

625 Qurğuşun üçün konsentrasiyanın izn həddi (KİN) havada nə qədər təşkil edir? (Çəki: 1)

- 2-4 mq/m³
3,5 mq/m³
2,5 mq/m³
- 1,5 mq/m³
3-5 mq/m³

626 Keyfiyyət normativi nədir? (Çəki: 1)

- kəmiyyət göstəricisi
- təbiətin çirklənmə norması
- məhsulun keyfiyyəti
- təbiətə təsirin icazə verilən norması
- ekoloji təhlükəsizlik

627 Cəmiyyətin inkişafının mühüm göstəricilərindən biridir: (Çəki: 1)

- sosial – iqtisadi göstərici
- maksimum istehsal
- iqtisadi tələbat
- ekoloji – iqtisadi maraqlar
- texnologiya təsiri

628 İnsanların ekoloji təhlükəsizliyinə aid edilir: (Çəki: 1)

- e) Texniki təhlükəsizlik.
- c) Ekoloji təhlükəsizlik
- b) Təbii mühitə icazə verilən təsiri norması
- a) ekoloji normativlər
- d) İqtisadi təhlükəsizlik

629 Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir

- 2008-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1990-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 2000-ci ildə

630 Azərbaycanda sel və sürüşmə hadisələrinin daha çox müşahidə olunduğu ərazilər:

- Acınohur yaylası.
- Böyük Qafqazın şimal-şərq və cənub yamaqları;
- Kiçik Qafqazın cənub-şərq yamaqları;
- Burovar və Peştəsər silsilələri;
- Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamaqları;

631 Dağ yamaqlarında sürüşmənin baş verməsinin əsas səbəbi?

- Dağ yamaqlarında faydalı qazıntıların çox olması.
- Gilli suxurların üzərindəki qumlu-çınqıllı laylarda qrunt sularının toplanması
- Dağ yamaqlarının zəif meyilli olması
- Suxurların quru iqlim şəraitində aşınması
- Yamaqlarda əhəng daşlarının səthə daha yaxın yerləşməsi

632 Palçıq vulkanları qrupunun yerləşdiyi təbii ərazilər aşağıdakılardır:

- Ceyrançöl-Acınohur
- Abşeron-Qobustan
- doğru cavab yoxdur
- Samur-Dəvəçi
- Qanıx-Əyriçay

633 Sürüşmə prosesi əsasən hansı amillə bağlıdır?

İqlimlə

- Yeraltı sularla
Aşınma ilə.
Torpaq və bitki örtüyü ilə
Atmosfer təzyiqi və havanın temperaturu ilə

634 İnkişaf etmiş ölkələrdən fərqli olaraq dünyanın bir çox ölkələrində əhalinin hansı məhsullara tələbatı ödənilir ?

- qidanın nişasta tələbatı ödənilir
qidanın kalori tələbatı ödənilir
qidanın karbohidrogen tələbatı ödənilir
qidanın zülal tələbatı ödənilir
qidanın kalori tələbatı ödənilir

635 Azərbaycan neftinin ekoloji baxımdan dünyada məşhurlaşdırən əsas əlamətlər?

- qiymətinin ucuz olması
tərkibində kükürdün konsentrasiyasının yüksək olması
tərkibində qatışıqların az olması
respublikanın hər yerində olması
tərkibində parafinin çox olması

636 Urbanizasiya prosesi hansı ölkələrdə daha sürətlə gedir ?

- Avropa ölkələrində
inkişaf etmiş ölkələrdə
Asiya ölkələrində
inkişaf etməkdə olan ölkələrdə
Avstraliya ölkələrində

637 Azərbaycanda enerjetikanın inkişafı üçün hansı yeni ucuz mənbələrdən istifadə etmək olar və bu mənbələrin üstün cəhəti?

- qabarma-çəkilmə, külək-Xəzərdə daha güclüdür
uran, torf-ehtiyatları çoxdur
külək, günəş-ekoloji cəhətdən təmizdir
daş kömür, yanar şist-ucuz enerji verirlər
günəş, dəniz cərəyanları-Xəzər sahilində il boyu fəaliyyət göstərir

638 İstehsalat və məişət tullantıları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir?

- 2005-ci ildə
1995-ci ildə
1996-ci ildə
1997-ci ildə
1998-ci ildə

639 Azərbaycanda “Su təchizatı və tullatı sular haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1998-ci ildə
1997-ci ildə
1999-cu ildə
1995-ci ildə
1966-ci ildə

640 Azərbaycanda “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1995-ci ildə
1997-ci ildə

1998-ci ildə
1999-cu ildə
1996-ci ildə

641 Azərbaycanda “Su təchizatı və tullatı sular haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1999-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1966-cı ildə
- 1997-ci ildə
- 1998-ci ildə

642 Azərbaycanda “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1999-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1996-cı ildə
- 1998-ci ildə
- 1997-ci ildə

643 Azərbaycanda “Ətraf mühitin mühafizəsi” haqqında qanun qəbul edilmişdir?

- 2000-ci ildə
- 1998-ci ildə
- 1999-cu ildə
- 1996-cı ildə
- 1997-ci ildə

644 Azərbaycanda “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında” qanun qəbul olunmuşdur?

- 1996-cı ildə
- 1999-cu ildə
- 2000-ci ildə
- 1998-ci ildə
- 1997-ci ildə

645 Dağ-mədən sənayesinin Abşeronda yaratdığı ekoloji problemdir:

- doğru cavab yoxdur.
- torpaqların deqredasiyası ;
- meşələrin məhvi;
- təbii göllərin çirklənməsi;
- əkin sahələrin azalması;

646 Bakı şəhərində ekoloji problemləri yaratmışdır:?

- metal emalı tullantılarıdır.
- neft hasilatı, emalı və neft-kimya sənayesi tullantılarıdır ;
- yeyinti sənayesi tullantıları;
- maşınqayırma sənayesi tullantıları;
- kənd təsərrüfatında tətbiq olunan pestisidlərdir;

647 Abşeronda hansı növ elektrik stansiyası tikmək ekoloji cəhətdən daha sərfəlidir?

- geotermal elektrik stansiyası
- külək elektrik stansiyası
- mazutla işləyən İES
- qabarma elektrik stansiyası
- su elektrik stansiyası

648 Azərbaycanda dağ-mədən sənayesinin inkişafı ilə əlaqədar daha çox ekoloji gərginliyə məruz qalmışdır:

- Şahbuz rayonu;
- Daşkəsən rayonu.
- Füzuli rayonu;
- İsmayilli rayonu;
- Gədəbəy rayonu;

649 Tükənən ehtiyatlar neçə qrupa bölünür?

- tükənməz və real ehtiyatlar
- bərpa olunan və bərpa olunmayan ehtiyatlar
- mümkün və qeyri mümkün bərpa olunanlar
- real və potensial ehtiyatlar
- tez bərpa olunan və gec bərpa olunan

650 Bakı şəhərində ekoloji problemləri yaratmışdır:?

- metal emalı tullantılarıdır.
- neft hasilatı, emalı və neft-kimya sənayesi tullantılarıdır ;
- yeyinti sənayesi tullantıları;
- maşınqayırma sənayesi tullantıları;
- kənd təsərrüfatında tətbiq olunan pestisidlərdir;

651 Abşeron regionunda ekoloji gərginliyi aradan qaldırmağın ən perspektivli yolu?

- doğru cavab yoxdur
- ətraf mühitə ziyan vuran istehsal sahələrini bağlamaq
- tullantısız və az tullatılı texnoloqiyalara keçmək
- ietehsal həcmi azaltmaq
- zərərli istehsal sahələrini Abşerondan köçürmək

652 Təbii ehtiyatların onlardan istifadə olunması prinsipi üzrə paylanması hansı təsnifata aid edilir?

- təbii-iqtisadi təsnifat
- tükənən təsnifat
- real təsnifat
- təbii təsnifat
- mümkün təsnifat

653 Abşeron regionunda ekoloji gərginliyi aradan qaldırmağın ən perspektivli yolu?

- doğru cavab yoxdur
- tullantısız və az tullatılı texnoloqiyalara keçmək
- ietehsal həcmi azaltmaq
- zərərli istehsal sahələrini Abşerondan köçürmək
- ətraf mühitə ziyan vuran istehsal sahələrini bağlamaq

654 Mərkəzləşmiş dövlət büdcəsi hesabına hansı təşkilatın fəaliyyəti maliyyələşdirilir?

- Maliyyə Nazirliyi
- Fövqəladə Hallar Nazirliyi
- Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
- Xarici İşlər Nazirliyi
- Vergilər Nazirliyi

655 Vəsaitin davamlılığı digər maliyyə növlərindən nə ilə fərqlənir?

- mənbənin üstünlüyü

vəsaitin təyinatı üzrə xərclənməsi
vəsaitin başqa məqsədlərə xərclənməsi
vəsaitin çoxluğu
vəsaitin azlığı

656 Ekoloji fondun neçə % - i yerli əhəmiyyətli təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilir? (Çəki: 1)

- 15-20 faizi
- 20 faizi
- 40 faizi
- 60 faizi
- 10-15 faizi

657 I qrup ölkələrdə təbiəti mühafizə tədbirlərinə ümumi Milli məhsulun neçə faizi həcmində vəsait yönəldilir? (Çəki: 1)

- 0.06
- 0.02
- 0.015
- 0.03
- 0.04

658 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- biri deyil
- yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
- əhalinin işlə təmin olunması
- sağlam ekoloji mühitin yaranması
- ETT nəaliyyətlərinə yiyələnmək

659 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- biri deyil
- yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
- əhalinin işlə təmin olunması
- sağlam ekoloji mühitin yaranması
- ETT nəaliyyətlərinə yiyələnmək

660 Azərbaycan Respublikasında yürüdülmən ekoloji siyasətin əsas məqsədinə daxil deyil:

- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
- iqtisadi potensialın qorunması
- gələcək nəsillərin ehtiyacının təmin edilməsi
- aqrar sənaye kompleksi payının azaldılması
- əmək potensialının qorunması

661 İndiki zamanda təbiət və cəmiyyətin birgə fəaliyyəti mərhələsində, ətraf mühitin mühafizəsinin təmini üzrə, ekoloji tələbatla cəmiyyətin təbii resurslardan istifadəsinə olan maraqları arasında uyğunsuzluqdan, iqtisadiyyatla ekologiya arasında yaranan ziddiyyət adlanır?

- ekoloji vəziyyət
- ekoloji maraq
- ekoloji tarazlıq
- ekoloji böhran
- ekoloji hal

662 Ərzaq probleminin yaranmasına səbəb nədir?

su resurslarının çatışmamazlığı

kənd təsərrüfatında ekstensivlik
İEO-də torpaq fondunun az olması

- İEO-də kənd təsərrüfatının zəif inkişafı
elmin təsərrüfat sahələrində zəif tətbiqi

663 Ərzaq problemi hansı səbəbdən yaranır?

səhrələşmə prosesinin aktivliyi
əhali sıxlığının azlığı
əhalinin sayının çox olması

- təminatın lazımı səviyyədə olmaması
dünya torpaqlarının yararsız olması

664 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

təbii
Kimyəvi
fiziki

- termiki
mexaniki

665 Dünyada əhalinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

qidanın çatışmamazlığı
çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması
iqtisadi inkişafın zəifliyi

- İEO ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq
həkim personalının olmaması

666 Ətraf mühitin mühafizəsi ictimai fondunun maliyyələşmə fondları hansıdır? (Çəki: 1)

vergilər fonduna.
kommersiya bankları fonduna
dövlət büdcəsinə.

- əhalinin vəsaiti, ictimai təşkilatların könüllü yardımı və s.
dünya bankına.

667 Əhalinin vəsaiti,ictimai təşkilatların könüllü yardımı və s. hansı fonda aiddir? (Çəki: 1)

vergilər.
kommersiya bankı
dövlət büdcəsi.

- ətraf mühitin mühafizəsinin ictimai fonduna
dünya bankı.

668 İnkişaf etmiş ölkələrdə təbiətin mühafizə tədbirlərinə ümumi Milli məhsulun (ÜMM) neçə faizi həcmində vəsait yönəldilir? (Çəki: 1)

0.04

0.08

0.05

- 0.03

0.02

669 Ekoloji fondların ümumi gəlirlərində ətraf mühitin çirklənməsinə görə xüsusi çəkisi təşkil edir:

45-50 %

55-60 %

- 87-90 %
- 80-85 %
- 65-70 %

670 Müəssisənin ekoloji fondunun vəsaitləri hansı istiqamətlərdə xərclənmir? (Çəki: 1)

vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına.

başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.

təbii mühafizə işlərinin aparılması.

- su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılmasına.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

671 İnkişaf etmiş ölkələrdə təbii mühitin çirklənməsi ilə mübarizəyə ümumi milli məhsulun necə faizi yönəldilir? (Çəki: 1)

- 6% qədər
- 10 faizi
- 5 faizi
- 3% qədər
- 20 faizi

672 Təbiətdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdən deyil:

ətraf mühitin çirklənməsi problemi;

demoqrafik problemlər;

xammal və yanacaq problemi

- təbii mühitin qorunması problemi;
- ərzaq problemi;

673 Təbiətdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdəndir: (Çəki:

atmosferin mühafizəsi və bərpası.

meşələrin bərpası problemi;

təbii mühitin mühafizəsi;

- ekoloji problemi
- çirkab sularının təmizlənməsi problemi;

674 Ekoloji fondun 10% hansı tədbirlərə yönəldilir? (Çəki: 1)

- xarici texnologiyaya
- Respublika əhəmiyyətli
- yerli əhəmiyyətli
- beynəlxalq əhəmiyyətli
- lokal əhəmiyyətli

675 Ekoloji fondlar formalaşma mənbələri hansıdır?

- dotasiyalar
- xarici investisiyalar
- ekologiya proqramlarının tərtibi
- təsərrüfat fəaliyyətinin gəlirləri hesabına
- kredit faizləri

676 Su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılması müəssisənin ekoloji fondundan hansı vəsaiti tələb edir? (Çəki: 1)

vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına

başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.

təbiəti mühafizə işlərinə

- bu sahəyə ekoloji fondun vəsaiti xərclənmir
müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

677 Ətraf mühitin çirklənməsinə görə ekoloji fondların ümumi gəlirlərində xüsusi çəkisi nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 10-12%
- 20-30%
- 50-55%
- 80-85%
- 40-45%

678 Azərbaycanda ekoloji fond nə vaxt yaradılmışdır? (Çəki: 1)

- 2000-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1989-cu ildə
- 1990-cı ildə
- 1991-ci ildə

679 Ekoloji fondların investisiya siyasətinin prioritet (üstün) istiqamətlərinə aid deyil: (Çəki: 1)

- büdcə xərclərinin çatışmazlığı şəraitində ekoloji maarifləndirmə və təhsilə.
- təbiətdən istifadənin normativ hüquqi bazasının yaradılmasına.
- dövlət ekologiya proqramlarının hazırlanmasına.
- meşələrdə məcburi kəsimin aparılması.
- xüsusi qorunan ərazilərin inkişaf və layihələşdirilməsinə.

680 Aşağıdakılardan hansı təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilən vəsaitin əsas mənbəyi hesab edilir? (Çəki: 1)

- dövlət büdcəsi
- müəssisələrin öz vəsaitləri
- nəzirlər və komitələrin vəsaitləri.
- yerli büdcələr.
- kommersiya bankları.

681 Aşağıdakılardan hansı təbiəti mühafizə tədbirlərinin və ekoloji proqramların maliyyələşmə rolunu oynayır? (Çəki: 1)

- ekoloji sığorta fondu, bank kreditləri, əhalinin vəsaiti kimi.
- müəssisə, təşkilat, şirkətlərin vəsaiti kimi.
- müxtəlif səviyyəli büdcələr kimi.
- əhalinin gəlirləri və təqaüdlər kimi.
- büdcədənkənar ərazi ekoloji fondları kimi.

682 Müəssisənin ekoloji fondunun vəsaitləri hansı istiqamətlərdə xərclənmir? (Çəki: 1)

- vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına.
- başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.
- təbiəti mühafizə işlərinə.
- su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılmasına.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

683 Ərazi regional ekoloji fondlarının formalaşma mənbələrinə daxil deyil: (Çəki: 1)

regional ekoloji fond ərazidə öz istiqrazlarını yaya bilər.

regional ekoloji fondlardan respublika ekoloji fonduna köçürmələr edir.

çirklənməyə görə ödənişlər, ekoloji vergi və cərimələr.

- xarici bankların investisiyaları bu fondlara köçürülə bilər.
- təşkilat, müəssisələr, vətəndaşlar regional ekoloji fonda könüllü surətdə vəsait köçürə bilərlər.

684 Azərbaycanda ekoloji fond nə vaxt yaradılmışdır? (Çəki: 1)

2000-ci ildə.

1991-ci ildə

1989-cu ildə.

- 1990-cı ildə
- 1995-ci ildə

685 Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı insan sağlamlığına nə kimi qiymət verir ?

vətəndaşların şüür və bacarıqlarıdır

vətəndaşların yaddaşı və milli varlığıdır

vətəndaşların milli və dünyəvi varlığıdır

- vətəndaşların məhsulu və sosial durumudur
- vətəndaşların keçmişi və gələcəyidir

686 Təbiəti mühafizə tədbirləri hansı səviyyədə həll olunur? (Çəki: 1)

iqtisadi rayon səviyyəsində.

təbii-ərazi kompleksində

kosmik səviyyədə

- ekoloji-iqtisadi səviyyədə
- ekoloji-iqtisadi kompleks səviyyəsində;

687 XXI əsrin I yarısında İ.İ.Meçnikovun hansı nəzəriyyəsi meydana gəldi ?

əhali-səhiyyə nəzəriyyəsi

sosioloji tədqiqatlar

əhali nəzəriyyəsi

- immunitet nəzəriyyəsi
- sağlamlıq nəzəriyyəsi

688 BMT-nin əhali fondunun məlumatına görə 2050-ci ildə dünya əhalisini sayı nə qədər olacaq?

10 milyard nəfər

8 milyard nəfər

7 milyard nəfər

- 9 milyard nəfər
- 12 milyard nəfər

689 Ətraf, təbii mühit və sosial mühitin keyfiyyət kriteriyaları nəyi təyin edir

insan davranışını

insan dözümlülüyünü

insan xarakterini

- insan fəaliyyətini
- insan sağlamlığını

690 ÜST məlumatına görə əhalinin sağlamlığı aşağıda göstərilən amillərdən hansından asılı deyil ?

ətraf mühitin vəziyyətindən

genetik amildən

həyat təsirindən

- yaş kateqoriyasından

səhiyyə təşkilatının işindən

691 Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı insan sağlamlığına nə kimi qiymət verir ?

- vətəndaşların şüür və bacarıqlarıdır
- vətəndaşların yaddaşı və milli varlığıdır
- vətəndaşların milli və dünyəvi varlığıdır
- vətəndaşların məhsulu və sosial durumudur
- vətəndaşların keçmişi və gələcəyidir

692 Ətraf mühitə hərbi qüvvələrin öldürücü təsirini göstərən əməliyyatlar, ABŞ tərəfindən hansı ərazilərdə tətbiq edilmişdir?

- İndoneziyada, Bruney və Nindistanda
- Yaponiyada, Kola yarımadasında, Laosda
- Koreya yarımadası, İraqda, Rusiyada
- Vyetnamda, Laos və Kampuçiyada
- Pakistanda, Tailanda və Malaziyada

693 Hansı tükənməz enerji ehtiyatlarına malik olan Dünya okeanı sularını çirkləndirən mənbələrə aid deyil ?

- konteynerlərin zədələnməsindən baş verən çirklənmələr
- balıqlar üçün yem məhsullarının çoxalması
- radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- nüvə silahlarının sınaqdan keçirilməsi
- konteynerlərdə radioaktiv tullantıların atılması

694 Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında protokol imzalandı?

- 2005-ci ildə Parisdə
- 1997-ci ildə Monrealda
- 2000-ci ildə Stokholunda
- 1999-cu ildə Vyanada
- 2002-ci ildə Londonda

695 Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon qatını dağıdan xlor-flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar?

- 2000-ci ildə Berlində
- 1987-ci ildə, Monrealda
- 1900-cu ildə, Londonda
- 1950-ci ildə, Parisdə
- 1995-ci ildə Moskvada

696 Təbiəti mühafizə fəaliyyətinin idarə olunması keçən əsrin sonunda hansı regionlarda hazırlanmışdır? (Çəki: 1)

- Fransa və İtaliyada
- Avropa və ABŞ – da
- Yaponiyada
- Kanada və ABŞ – da
- SSRİ – də

697 Ekologiya hüquqi hansı göstərici ilə tənzimlənir? (Çəki: 1)

- ekologiya və TS Nazirliyinin qərarları
- ekologiya sahəsinə aid qanunvericilik aktı
- elmin inkişafı.

təbii resursların stimullaşdırılması
müəssisələrin gəlirləri

698 BMT-nin «Ətraf mühit məsələsi» üzrə konfransı keçirilmişdir: (Çəki: 1)

1976-cı ildə.

1968-ci ildə;

1970-ci ildə;

1974-cü ildə;

- 1972-ci ildə;

699 Təbiətdən istifadə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq prinsiplərindən deyil: (Çəki: 1)

təbii resursların gələcək nəsli üçün qorunması.

təbii ekosistemlərin qorunması sahəsində əməkdaşlıq;

- kənd təsərrüfatında kimyalaşdırmanın genişləndirilməsi
bərpa olunmayan resurslardan kompleks istifadə;
ölkələrin öz ərazilərindəki təbii resurslardan istifadə hüququ;

700 Dünyada ərzaq problemini həll etmək üçün inkişaf etmiş ölkələrdə alimlər hansı proqramın həyata keçirilməsini irəli sürmüşlər?

demoqrafik inqilabı

“yaşıl inqilabı”

sosial inqilabı

bioloji inqilabı

- “biotexnoloji inqilabı”